

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE

LISTOPAD
2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
Rynek owoców i warzyw, Polsko
Situačná a výhledová správa, VÚEPP Bratislava
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorka:

Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-175-5, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVOCE

LISTOPAD
2014

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce	5
Světový trh	35
Produkce ovoce v ČR	39
Produkční ovocné sady v ČR	44
Integrovaná produkce ovoce v ČR	52
Školkařství v ČR	55
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	56
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR.	60
Cenový vývoj ovoce v ČR	62
Spotřeba ovoce v ČR.	65
Zahraniční obchod s ovocem v ČR.	67
Přehledy o užití ovoce mírného pásma v ČR	71
Přílohy:	73
- č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem.	73
- č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem.	80
- č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR	83
- č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR	84

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Metodika vykazování statistických dat se mezi ČSÚ a MZe - SZIF liší. Proto jsou některá zveřejněná data odlišná.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na pracovištích Krajských agentur pro zemědělství a venkov MZe ČR, na okresních pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství ČR. Situační a výhledové zprávy jsou také k dispozici na síti Internet, na adrese: <http://www.eagri.cz>

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce.

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu z října 2013. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k září 2014, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2014 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Po třech velmi špatných ročnících lze konstatovat, že i přes netypický průběh počasí roku 2013 byla celková sklizeň ovoce meziročně vyšší o 3,8 % v objemu 311,4 tis. t, avšak v porovnání s pětiletým průměrem byla o 8,4 % nižší. Na výši a kvalitu úrody měly vliv především chladné a velmi deštivé jarní měsíce, kdy vlivem dlouhodobého zamokření kořenové zóny ovocných stromů – především v severních a severovýchodních Čechách – docházelo k silnému, v některých případech až k totálnímu propadu násady plodů, a to nejen u jaderovin, ale zejména u třešní a raných odrůd višní. K velmi silnému propadu plodů docházelo v několika vlnách prakticky až do přelomu června a července. Tento jev byl u jaderovin ještě umocněn horším opylením. Na velikost plodů, především na jižní Moravě, mělo negativní dopad dlouhotrvající sucho spolu s vysokými letními teplotami, situace v Čechách byla v tomto ohledu díky občasným srážkám lepší, ale i zde se suché období negativně projevilo zejména na porostech bobulovin.

Průběh zimy 2013/14 byl velmi mírný, prakticky bez trvalejší sněhové pokrývky. Absence zimních srážek se na jaře negativně projevila zejména v nejsušších oblastech republiky. Mírná zima také nedokázala výrazněji snížit tlak škodlivých patogenů. Úroda ovoce byla v roce 2014 poškozena dvěma vlnami jarních mrazů. První v období Velikonoc zasáhla více Moravu (zejména jižní) a poškodila hlavně peckoviny (nejvíce meruňky a broskve). Druhá vlna mrazů v prvním květnovém týdnu více poškodila řadu lokalit v Čechách, zejména jaderoviny. Obě mrazové vlny zasáhly jmenované druhy až po odkvětu, kdy už jsou ztráty na výnosech i kvalitě velmi významné. Úroda ovoce byla na některých místech Moravy také negativně ovlivněna suchem. V průběhu vegetace byly některé lokality zasaženy krupobitím, ovšem celkově škody nedosahovaly takové výše, jako v předchozích letech. Produkce ovoce v produkčních sadech je v roce 2014 odhadována v objemu 143,8 tis. t, což je téměř o 4 % méně než se sklídilo v roce 2013.

V roce 2014 dosahuje celková výměra ovocných sadů v ČR dle statistického šetření ČSÚ 22 949 ha, z toho je 16 524 ha produkčních plodných sadů. Značně nepříznivým jevem je však jejich věková struktura, kdy přestálé sady (tzn. v poklesu plodnosti) v roce 2014 představovaly téměř 47% podíl na celkové výměře produkčních sadů. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 30 %, resp. 33 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií spadá jen 12,5 % ploch a téměř 57 % ploch jabloňových sadů je přestálých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

V roce 2013 zůstaly ceny zemědělských výrobců (CZV) téměř na úrovni předchozího roku. V důsledku nízké úrody se meziročně nejvíce zvýšila cena třešní, červeného rybízu a průmyslových jablek, k poklesu CZV naopak došlo u broskví a nektarinek, meruněk a jahod. Spotřebitelské ceny ovoce v roce 2013 se v průměru meziročně zvýšily o 6 %, zejména u broskví a nektarinek, konzumních jablek a stolních hroznů.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR má od roku 2011 klesající tendenci; v roce 2013 byl zaznamenán z množství hlediska meziroční mírný pokles na 536,7 tis. t ovoce v hodnotě 12,6 mld. Kč. K největšímu poklesu v porovnání s předchozím rokem došlo u dovozu kiwi, broskví, nektarinek, hrušek, ananasu a mandarinek. Dodávky ovoce ze zemí EU meziročně poklesly o 6 % na celkových 330,6 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 62 %. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko a Itálie, dále pak Německo, Polsko a Slovensko.

Vývoz ovoce včetně reexportu se v roce 2013 snížil na 160,6 tis. t v celkové hodnotě 3,6 mld. Kč, přičemž do zemí EU se exportovalo 160,3 tis. t, tj. 99,8 % z celkového objemu vyvezeného ovoce. Mezi největší odběratele ovoce náleželo Slovensko, Německo, Rakousko, Polsko a Rumunsko. Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. Po dvou letech poklesu se v roce 2013 saldo jak z hmotnostního hlediska, tak i z finančního opět zvýšilo, a to o 11 %, resp. 7 %.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Právní předpisy od roku 2008 vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 5.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 5.2. Projekt „Ovoce do škol“
 - 5.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
 - 5.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny
6. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
7. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
8. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí ES, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém INTRASTAT (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.).

Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR může vzniknout jen osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ. Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu I. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu, Washingtonova 7, Praha I.

Práh pro vykazování je limit hodnoty odeslaného nebo přijatého zboží, který činí **8 mil. Kč** fakturované hodnoty **zboží odeslaného** do jiného členského státu EU i **přijátého** z jiné členské země EU.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91, ve znění nařízení EP a ER (ES) č. 222/2009,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92, ve znění pozdějších předpisů (NK (ES) č. 1915/2005, 91/2010 a 96/2010),
- c) Nařízení Komise (EU) č. 1093/2013, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004 a nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, pokud jde o zjednodušení systému Intrastat a shromažďování informací pro Intrastat,
- d) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství,
- e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex),
- f) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
- g) Nařízení Komise (EU) č. 1106/2012, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o aktualizaci klasifikace zemí a území,
- h) Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění,
- i) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES, ve znění vyhlášky č. 563/2006 Sb., 393/2008 Sb. a 317/2010 Sb.,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- Vyhláška č. 285/2012 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=cs&redirectionDate=20110215 nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Česká republika jako členský stát EU participuje na **bilaterálních dohodách, které má EU uzavřeny s mimounijními zeměmi (tzv. třetími zeměmi)**. Formy těchto dohod jsou různé a postihují různé úseky a úroveň spolupráce. Většina z nich obsahuje část týkající se buď obchodu se zemědělskými a potravinářskými výrobky, nebo spolupráce v oblasti zemědělství. Nejčastějším typem dohod jsou **dohody asociační (AA)**, které zakládají přidružení (obvykle včetně vytvoření zóny volného obchodu – FTA) a jsou uzavírány se zeměmi, které buď hodlají vstoupit do EU, nebo chtějí mít s EU velmi úzké obchodní vztahy (např. Moldavsko, Gruzie, Srbsko, Ukrajina atd.).

Jednou z forem **dohod o volném obchodu (FTA)**, které poskytují preferenční obchodní koncese za účelem postupného uvolnění obchodu, jsou **dohody o volném obchodu (DCFTA)**, jejichž podoba v poslední době nabývá formy **prohloubené a komplexní dohody**.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu je oblast Středomoří EUROMED (Maroko, Palestinská území, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko, Izrael, Sýrie).

Neméně využívanou smluvní základnou pro spolupráci se zeměmi, kterým EU poskytuje různé formy pomoci za účelem jejich rozvoje, jsou **dohody o partnerství a spolupráci (PCA) a dohody o hospodářském partnerství (EPA)**. V rámci těchto dohod může EU poskytnout partnerským třetím zemím **autonomní obchodní preference (ATP)**, umožňující bezcelní přístup jejich zboží na unijní trh (např. Moldavsko, autonomní kvóty pro hroznové víno, jablka a švestky).

Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (**ACP**). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem, dále dohody s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a Mongolskem.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout **jednostranné (autonomní) preference**, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí zemím západního Balkánu, zemím Východního Partnerství, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny – rok 2014

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0805 10 20	Pomeranče sladké čerstvé		
	I. I. – 31. 3.	35,4	16*
	I. 4. – 30. 4.	35,4	10,4*
	I. 5. – 15. 5.	35,4	4,8
	16. 5. – 31. 5.	35,4	3,2
	I. 12. – 31. 12.	35,4	16
0805 20 10	Mandarinky (včetně druhů tangerin a satsuma), klementinky, wilkingy apod. I. I. – konec února, I. II. – 31. 12. I. I. – konec února, I. II. – 31. 12.	64,9	16
0805 20 30		28,6	16
20 50			
20 70			
0805 20 90			
	I. I. – konec února	28,6	16*
	I. II. – 31. 12.	28,6	16
0805 50 10	Citrony a limety čerstvé		
	I. I. – 31. 5.	46,2	6,4*
	I. 6. – 31. 7.	55,8	6,4*
	I. 8. – 31. 10.	55,8	6,4
	I. II. – 31. 12.	46,2	6,4
0806 10 10	Hrozny stolní čerstvé		
	21. 7. – 31. 10.	54,6	14,1*
	I. II. – 20. 11.	47,6	11,5
0808 10 80	Jablka konzumní čerstvá		
	I. I. – 31. 3.	56,8	4
	I. 4. – 30. 6.	56,8	0
	I. 7. – 31. 7.	45,7	0
	I. 8. – 31. 12.	45,7	9
0808 30 90	Hrušky konzumní čerstvé		
	I. I. – 30. 1.	51,0	8
	I. 2. – 31. 3.	51,0	5
	I. 4. – 30. 4.	51,0	0
	I. 7. – 15. 7.	46,5	0
	16. 7. – 31. 7.	46,5	5
	I. 8. – 31. 10.	38,8	10,4*
	I. II. – 31. 12.	51,0	10,4*

Kód KN	Popis	Vstupní cena v EUR/100 kg	Celní sazba smluvní v %
0809 10 00	Meruňky čerstvé		
	1. 6. – 20. 6.	107,1	20*
	21. 6 – 30. 6.	87,3	20*
	1. 7. – 31. 7.	77,1	20*
0809 21 00	Višně čerstvé		
	21. 5. – 31. 5.	149,4	12
	1. 6. – 31. 7.	125,4	12
	1. 8. – 10. 8.	91,6	12
	Višně pro průmyslové zpracování		
	21. 5. – 15. 7.	50,7	12
0809 29 00	16. 7. – 10. 8.	45,9	12
	Třešně čerstvé		
	21. 5. – 31. 5.	149,4	12*
	1. 6. – 15. 6.	125,4	12*
	16. 6. – 15. 7.	125,4	6*
	16. 7. – 31. 7.	125,4	12
0809 30 10 0809 30 90	1. 8. – 10. 8.	91,6	12
	Nektarinky, broskve čerstvé		
	11. 6. – 20. 6.	88,3	17,6
	21. 6. – 31. 7.	77,6	17,6
0809 40 05	1. 8. – 30. 9.	60,0	17,6
	Švestky čerstvé		
	11. 6. – 30. 6.	69,6	6,4
	1. 7. – 30. 9.	69,6	12

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 1001/2013, příloha 2

Poznámka: * celní kvóta WTO

Přehled celních kvót WTO při dovozu ovoce a ovocných výrobků do zemí EU

Kód KN	Popis	Výše kvóty	Celní sazba	Ostatní podmínky
0802 1190 0802 1290	Mandle	90 000 t	2 %	
0805 1020	Vysoce jakostní pomeranče	20 000 t	10 %	V období od 1.2. do 30.4.
0805 2090	Mandarinky ostatní (Minneolas)	15 000 t	2 %	V období od 1.2. do 30.4.
0805 5010	Citrony	10 000 t	6 %	V období od 15.1. do 14.6.
0806 1010	Vinné hrozny, čerstvé od 21.7. – 31.10.	1 500 t	Valorické clo sníženo na 9 %	
0808 1080	Jablka čerstvá od 1.4. – 31.7.	696 t	Valorické clo sníženo na 0 %	
0808 3090	Hrušky čerstvé od 1.8. – 31.12.	1 000 t	Valorické clo sníženo na 5 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1.8. – 31.5.	500 t	10 %	
0809 1000	Meruňky čerstvé od 1.6. – 31.7.	2 500 t	Valorické clo sníženo na 10 %	
0809 2900	Třešně čerstvé od 21.5. – 15.7.	800 t	Valorické clo sníženo na 4 %	
ex 2008 2011 – 2008 8070	Konzervované ananasy, citrusové plody, hrušky, meruňky, třešně, broskve a jahody	2 838 t	20 %	
ex 2009 1111 – 2009 9029	Ovocné šťávy	7 044 t	20 %	
2009 1199	Pomerančová šťáva koncentrovaná, zmrazená, bez cukru s hodnotou Brix do 50, obsah nádoby 2 litry nebo méně, neobsahující šťávu z krvavých pomerančů	1 500 t	13 %	

Pramen: Nařízení Komise (EU) č. 1001/2013, příloha 7

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazba daně z 20 % na 21 %. Snížené sazby DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 08 celního sazebníku, tzn. jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů, a kapitola 20, tzn. přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2014 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2014 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

• I. I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 10 let.

Výše dotace: do 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

►► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2013

V roce 2013 bylo čerpáno celkem 9 112,2 tis. Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha) na vybudování kapkové závlahy na 156 ha sadů.

• I. R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

I. R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. **Předmětem dotace** je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny v části D Zásad a obhospodařované podle Směrnice pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené v části D Zásad. **Subjektem** je podnikatel (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování min. 10 let.

Výše dotace:

- sazba do 200 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 800 ks/ha,
- sazba do 100 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, slivoní, třešní a višní na výměře min. 1 ha jednoho druhu, min. počet stromů 400 ks/ha,
- sazba do 50 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

►► Vyhodnocení dotačního programu I.R. – rok 2013

I.R.: 45 353,6 tis. Kč na výsadbu 232,8 ha ovocných sadů (sazba 194,8 tis. Kč/ha),
8 564,9 tis. Kč na výsadbu 88,3 ha ovocných sadů (sazba 97,0 tis. Kč/ha),
190,7 tis. Kč na výsadbu 3,9 ha (sazba 49,1 tis. Kč/ha).

• 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na uchování zdravého genetického materiálu v zájmu udržení biologické rozmanitosti odrůd na území ČR:

3.c. – Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin, do výše 70 % prokázaných vyjmenovaných nákladů dle části D Zásad.

►► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2013

bylo vyplaceno na: DP 3.b. 1 038,4 tis. Kč,
DP 3.c. 783,2 tis. Kč
DP 3.d. 724,0 tis. Kč.

• 9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

9.A.b.1) – Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Subjektem je pěstitelský svaz. Výše podpory je stanovena do výše 80 % prokázaných přímých nákladů.

9.A.b.2) – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz. Výše podpory: fixní částka podle rozhodnutí MZe, podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3) – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

►► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2013

V rámci DP 9.A.b.1) bylo proplaceno 40,8 tis. Kč,
na DP 9.A.b.2) bylo čerpáno 478,1 tis. Kč,
na DP 9.A.b.3) bylo čerpáno 65,1 tis. Kč.

• 9. F. – Podpora poradenství v zemědělství

Účelem je konzultační a metodická pomoc zemědělským podnikům formou šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech při realizaci společné zemědělské politiky, transfer výsledků vědy a výzkumu do praxe.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (aktuální informace <http://www.pgRLF.cz/>):

Pro rok 2014 byly vyhlášeny tyto programy:

Program Zemědělec

Cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce Podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

Program Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin pro případ:

- krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

Výše podpory: – až do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny),
- jahody,
- okrasné rostliny vč. školek.

Program Podpora nákupu půdy

Cílem programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců. Program pro podporu nákupu nestátní zemědělské a omezeně i lesní půdy zemědělskými prvovýrobcí. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (de minimis) = až do 15 000 EUR na jeden podnik.

S podporou PGRLF bylo až dosud nakoupeno téměř 64 tis. ha zemědělské půdy a na podpoře úroků bylo vyplaceno více než 525 mil. Kč.

Pro rok 2015 se, s ohledem na nová pravidla Evropské unie, připravují změny stávajících programů Zemědělec a Finanční podpory pojištění. Nová pravidla pro poskytování podpory budou společně s dalšími úpravami zveřejněny, jakmile bude schválena jejich finální podoba, o které bude PGRLF mimo jiné informovat na svých internetových stránkách www.pgRLF.cz.

C) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

Tato platba byla poskytována ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Za půdu způsobilou byla považována ta, která se k 30. 6. 2003 nacházela v dobrém zemědělském stavu. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS bylo mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. GAEC) a od roku 2009 také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které jsou společně s GAEC známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance).

Vzhledem k tomu, že novým členským státům po svém vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled základních ukazatelů SAPS v ČR je uveden v následující tabulce.

Srovnání obálek a sazeb SAPS v letech 2004 - 2014

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15	Obálka SAPS (mil. EUR)	Sazba (EUR/ha)	Směnný kurz (CZK/EUR)	Sazba (CZK/ha)
2004	243/2004	25 %	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30 %	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35 %	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40 %	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50 %	437,762	124,16	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60 %	517,895	147,43	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70 %	581,177	165,07	24,60	4 060,80
2011	47/2007	80 %	667,365	189,32	24,75	4 686,50
2012	47/2007	90 %	755,659	214,28	25,14	5 387,30
2013	47/2007	100%	832,828	235,86	25,73	6 068,88
2014	47/2007	100 %	773,751	218,08	27,50	5 997,23

Pramen: MZe, odbor přímých plateb

Žadatelé mohli podávat tzv. Jednotnou žádost (JŽ), od roku 2012 v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s Jednotnou žádostí (JŽ). Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, zvláštní podpory podle čl. 68, oddělené platby na cukr (SSP), oddělené platby na rajčata (STP), Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

D) Národní program podpory potravin – KLASA

Od roku 2003 uděluje ministr zemědělství kvalitním domácím potravinářským a zemědělským výrobkům značku kvality KLASA. Toto prestižní ocenění spravuje Oddělení podpory značek Klasa a Regionální potravina SZIF.

Značka kvality KLASA slouží spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami na trhu. Značka je propůjčována na tři roky a její vlastnictví může být po této lhůtě prodlouženo, ale také může být při zhoršení kvality či porušení podmínek pro její získání odebráno. Požadovanou kvalitu a složení výrobků mj. posuzuje a po jejím udělení kontroluje Státní zemědělská a potravinářská inspekce. Značka garantuje,

že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů doma i v zahraničí.

Držiteli ocenění národní značkou KLASA k srpnu 2014 je celkem 1 200 produktů od 230 českých a moravských výrobců, z tohoto počtu získalo toto ocenění 97 produktů jak z čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z nich.

Více informací o tom, jak získat značku KLASA, o pravidlech pro její udělování, grafický manuál značky KLASA včetně seznamu již oceněných výrobků lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz.

E) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova 2007-2013 (EAFRD)

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází z hlavních strategických priorit EU pro období 2007 – 2013, vyjádřených NR (ES) č. 1698/2005, ve znění pozdějších předpisů, s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. Dále navazuje na NR (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, ve znění pozdějších předpisů, a na rozhodnutí Rady 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova: programové období 2007 - 2013.

Programový dokument připravený MZe pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013 se nazývá Program rozvoje venkova (PRV). Dotace z PRV ČR jsou spolufinancovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a ze státního rozpočtu. Cílem PRV je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství.

Základní legislativa EAFRD:

- NR (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z EAFRD,
- NR (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky,
- Rozhodnutí Rady (ES) 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova – programové období 2007 – 2013,
- Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, vydané MZe pod čj. 22197/2007-10000.

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Opatření osy I:

I.1.1 – Modernizace zemědělských podniků

(v tomto opatření je v rámci záměrů staveb a technologií pro rostlinnou výrobu možné v ovocnářství využít skladovací kapacity, skleníky, fóliovníky a další speciální pěstební plochy, nosné konstrukce trvalých kultur, hlavní závlahová zařízení, technologie na zpracování a využití zbytkové – odpadní – a cíleně pěstované biomasy pro vlastní potřeby podniku)

- **v roce 2008** bylo schváleno k proplacení celkem 55 žádostí ovocnářských i zelinářských podniků ve výši 120,3 mil. Kč,
- **v roce 2009** bylo schváleno k proplacení:
 - 54 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 200,7 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 64 žádostí na nosné konstrukce ve výši 111,3 mil. Kč (ovoce, chmel, réva),
 - 32 žádostí na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 84,0 mil. Kč,

- **v roce 2010** bylo schváleno k proplacení celkem 40 žádostí ovocnářských i zelenářských podniků na modernizaci skladovacích kapacit ve výši 137,0 mil. Kč,
- **v roce 2011** bylo schváleno k proplacení:
 - 10 žádostí na modernizaci zem. podniků ve výši 14,8 mil. Kč (ovoce a zelenina),
 - 3 žádosti na skleníky, fóliovníky, kontejnerovny ve výši 0,4 mil. Kč.
- **v roce 2012 a 2013** neproběhl žádný příjem žádostí a zároveň tedy nedošlo ke schválení žádných žádostí o dotace.

Opatření osy II:

II.1.1 – Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech

II.1.2 – Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES

II.1.3 – Agroenvironmentální opatření

dle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb., 448/2012 Sb., 298/2013 Sb.:

• **ekologické zemědělství**

a) – sazba 849 €/ha, jde-li o pěstování vinic, ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7, které jsou obhospodařovány v režimu intenzivního ovocnářství a jsou tvořeny min. 200 ks ovocných stromů/ha nebo min. 800 ks ovocných keřů/ha,

- **v roce 2008** byla vyplacena pro 1 122 ha sadů částka 26,2 mil. Kč,
- **v roce 2009** bylo proplaceno na 2 409 ha sadů celková částka 53,2 mil. Kč,
- **v roce 2010** byla vyplacena na 1 952 ha sadů částka 43,5 mil. Kč,
- **v roce 2011** byla vyplacena na 2 748,5 ha sadů částka 61,2 mil. Kč,
- **v roce 2012** bylo vyplaceno na 3 638,5 ha sadů částka 76,5 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo proplaceno na 3 576,1 ha sadů částka 76,7 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo podáno 296 žádostí na 3 752 ha v částce 80,3 mil. Kč.

b) - sazba 510 €/ha, jde-li o pěstování ovocných sadů v systému ekologického zemědělství podle § 7 (tzv. extenzivní sady)

- **v roce 2011** bylo proplaceno na 1 928,6 ha sadů ve výši 25,8 mil. Kč,
- **v roce 2012** bylo vyplaceno na 2 630,6 ha ostatních sadů 33,6 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo proplaceno na 2 690,7 ha ostatních sadů 34,5 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo podáno 442 žádostí na 2 747 ha v částce 35,3 mil. Kč.

• **integrovaná produkce ovoce**

– sazba 435 €/ha ovocného sadu

- **v roce 2008** bylo vyplaceno 177 pěstitelům 74,5 mil. Kč na výměru 6 231 ha,
- **v roce 2009** bylo vyplaceno 220 pěstitelům 77,1 mil. Kč na 6 772 ha sadů,
- **v roce 2010** bylo vyplaceno 252 pěstitelům 91,5 mil. Kč na 7 855 ha sadů,
- **v roce 2011** bylo vyplaceno 312 žádostím na 11 132 ha ve výši 127,0 mil. Kč,
- **v roce 2012** bylo vyplaceno 325 žádostím na 11 456,2 ha ve výši 124,9 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo vyplaceno 311 žádostím na 10 941,2 ha ve výši 121,1 mil. Kč,
- **v roce 2013** bylo podáno 312 žádostí na 11 202,6 ha v částce 122,9 mil. Kč.

Program rozvoje venkova na období 2014 – 2020

Na Program rozvoje venkova pro období 2007 – 2013 bude navazovat Program rozvoje venkova pro období 2014 – 2020, jenž vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, který byl schválen dne 17. 12. 2013. Oproti dosavadnímu programovému období budou jednotlivé dotační tituly rozděleny do šesti prioritních oblastí, a to:

Priorita 1 – Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech.

Priorita 2 – Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů.

Priorita 3 – Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství.

Priorita 4 – Obnova, ochrana a zlepšování ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví.

Priorita 5 – Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu.

Priorita 6 – Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti.

Přímé platby na období 2015 – 2020

Reformovaná SZP pro období 2015 – 2020 umožní členským státům ve větší míře rozhodovat o nastavení přímých plateb v rámci prvního pilíře, přičemž většina rozhodnutí byla oznámena Evropské komisi (EK) do 1. srpna 2014. V současné době probíhá dokončování rozhodnutí o přímých platbách s ohledem na jejich implementaci na národní úrovni.

Nejdůležitější předpisy Evropské unie pro přímé platby jsou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009.

Pro oba pilíře SZP je to dále nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Prováděcí předpisy, které stanovují podrobnější podmínky na úrovni EU, tzv. delegované akty, byly ze strany Komise uzavřeny v březnu 2014 a po uplynutí dvouměsíční lhůty pro připomínky EP a Rady byly schváleny.

V rámci přímých plateb představuje delegované nařízení (EU) č. 639/2014 souhrn všech pravomocí převedených na Evropskou Komisi a upřesňuje základní nařízení v rámci aktivního zemědělce, jednotné platby na plochu, ozelenění, platby pro mladé zemědělce, dobrovolné podpory vázané na produkci atd.

Prováděcí nařízení (EU) č. 641/2014 upravuje např. ozelenění nebo dobrovolnou podporu vázanou na produkci.

Delegované nařízení (EU) č. 640/2014, doplňující nařízení (EU) č. 1306/2013 se týká zejména integrovaného administrativního a kontrolního systému, kontrol a sankcí cross-compliance. Toto prováděcí nařízení se dotýká mj. podávání žádostí o platby, kontrol na místě, výběru vzorků ke kontrole. Tato tři nařízení byla publikována v Úředním věstníku 20. června 2014.

Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí režimu ozelenění, generační obměna na venkově prostřednictvím podpor pro mladé zemědělce nebo podpora odvětví nebo regionů, které čelí určitým obtížím či jsou nesmírně důležité

z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. SZP zároveň umožní členským státům větší míru rozhodování o zacílení finančních prostředků, včetně přesunu mezi pilíři pro přímé platby a program rozvoje venkova. Finanční alokace pro I. pilíř představuje přibližně 25 mld. Kč.

5. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

5.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zruší NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

SZP je od 1. 1. 2014 reformována, reforma by měla zahrnovat všechny hlavní nástroje SZP, včetně NR (ES) č. 1234/2007. Reforma co nejvíce harmonizuje, zefektivňuje a zjednodušuje ustanovení, zejména ustanovení týkající se více než jednoho zemědělského odvětví, a to i tak, že zajišťuje, aby jiné než podstatné prvky opatření mohla Komise přijímat prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. **ČR tento akt do Programu rozvoje venkova nezařadila.**

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce OP s tím, že pro případ výdajů na krizi je možno toto procento navýšit na **4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ruší následující nařízení:

(EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1601/96, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007

odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (EU) č. 302/2012, kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zruší nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a č. 73/2009.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 639/2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, zrušují se nařízení (ES) č. 1120/2009 a č. 1121/2009.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), v návaznosti na přímo použitelné předpisy NR (ES) č. 1234/2007 a NK (EU) č. 543/2011, v platném znění.

Vzhledem k výrazným odlišnostem mezi jednotlivými členskými státy EU 27 musely jednotlivé státy vypracovat **Vnitrostátní strategii pro operační programy organizací producentů (VS)**. VS ČR obsahuje typy opatření, schválené NV č. 318/2008 Sb., které je možno zahrnout do operačního programu OP a které jsou uznatelné k proplácení v rámci podpor. Součástí VS je i **Vnitrostátní rámec pro environmentální opatření (VR)**. Jednotlivá opatření VR jsou rovněž schválena v NV č. 318/2008 Sb., v platném znění. Výběr alespoň dvou těchto opatření je nezbytnou povinností organizace producentů pro schválení jejího operačního programu, nebo využití 10% finančního objemu z operačního programu. **Pro období 2015 – 2020 jsou členské státy povinny vypracovat novou VS i VR.**

Nařízení Rady (ES) č. 3/2008 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 501/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 3/2008 (ve znění NK (ES) č. 1313/2008, 1085/2011, 737/2013 a 796/2014).

Nařízení vlády č. 95/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za rajčata určená ke zpracování, ve znění NV č. 83/2009 Sb. a 480/2009 Sb., (v návaznosti na přímo použitelný předpis NR (ES) č. 1782/2003, o společných pravidlech pro režimy přímých podpor, v platném znění).

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 (302/2012) Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (215/2010 Sb., 309/2012 Sb.)	Licence pro ovoce a zeleninu Nařízení Komise (ES) č. 376/2008 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 341/2007 Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013
Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny Nařízení Komise (ES) č. 408/2003 Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008 Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)	Sektor zpracovaného ovoce a zeleniny Nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb.

5.2. Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ (School Fruit and Vegetables Scheme)

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených ES pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyky ve výživě dětí, bojovat proti dětské obezitě a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. Česká republika stanovila jako cílovou skupinu žáky 1. – 5. ročníků základních škol, u nichž se předpokládá nejvyšší efektivita při realizaci cílů celého projektu.

Celková podpora ze zdrojů EU a ČR vynaložená k financování produktů dodávaných v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“ činila:

- **ve školním roce 2009/2010** celkem 72 689 962 Kč (částka 53 063 672 Kč je 73% podíl z EU a částka 19 626 290 Kč je 27% podíl z ČR). Projektu se účastnilo 2 883 škol s počtem 323 431 žáků 1. – 5. ročníků základních škol, zapojených do režimu „Ovoce do škol“. Celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2009/2010 byl stanoven ve výši 224,75 Kč. Z cílové skupiny 454 532 dětí se jedná o 71,1 %,

- **ve školním roce 2010/2011** celkem 88 886 000 Kč, projektu se zúčastnilo 3 141 škol s počtem 370 016 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka pro školní rok 2010/2011 byl stanoven ve výši 240 Kč. Z cílové skupiny se jedná o 81,4 % dětí,
- **ve školním roce 2011/2012** celkem 90 732 292 Kč, projektu se zúčastnilo 3 243 škol s počtem 387 176 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 234 Kč. Z cílové skupiny dětí se jedná o 85,1 %,
- **ve školním roce 2012/2013** celkem 139 028 645 Kč, projektu se zúčastnilo 3 364 škol s počtem 416 670 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 333 Kč. Z cílové skupiny dětí se jedná o 85 %.
- **ve školním roce 2013/14** celkem 143 865 796 Kč, projektu se účastnilo 3 530 škol s počtem 456 233 žáků, celkový roční limit na jednoho žáka byl stanoven ve výši 315 Kč. Z cílové skupiny dětí se jedná o 90 %.

ČR čerpala prostředky na projekt (včetně souvisejících nákladů) s 95,7% úspěšností ve školním roce 2009/2010, s 99,1% úspěšností ve školním roce 2010/2011, s 98,6% úspěšností ve školním roce 2011/2012 a s 99,1% ve školním roce 2012/2013.

Ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %). Ve školním roce 2011/2012 v porovnání s předchozím školním rokem se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %). Ve školním roce 2012/2013 v porovnání s předchozím školním rokem se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %). Ve školním roce 2013/2014 se meziročně zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Nařízení vlády č. 478/2009, o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise (ES) č. 288/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR 1234/2007, pokud jde o podporu ES na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty.

5.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů

v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny ve Společenství a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (ES) č. 1221/2008, kterým se s ohledem na obchodní normy mění NK (ES) č. 1580/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96 a (ES) č. 1182/2007 v odvětví ovoce a zelenin, ve znění pozdějších předpisů.

Toto nařízení vstoupilo v platnost od 1. 7. 2009 a přineslo následující nejdůležitější změny:

a) Zrušení některých obchodních norem

Došlo ke zrušení celkem 26 norem, v platnosti zůstává pouze 10 obchodních norem. Obchodní normy platí pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. V případě absence obchodní normy EU je možno použít ČSN, avšak pouze pro produkty země původu ČR.

Obchodní normy platné i po 1. 7. 2009 (dle NK (ES) č. 1221/2008) pro:

jablka; hrušky; kiwi; broskve a nektarinky; saláty a endivii kadeřavou letní a endivii zimní; citrusové plody; jahody, papriku zeleninovou; rajčata; stolní hrozny révy vinné.

b) Vznik nové obchodní normy tzv. „Všeobecné obchodní normy“

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje obchodní norma Společenství. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % a označování tvoří pouze označení produktu země původu).

c) Další změny

Zahrnují např. změnu hmotnosti maloobchodního balení čerstvého ovoce a zeleniny obsahující směs různých druhů z 3 na 5 kg a změnu označování, kdy země původu jsou nahrazeny dle potřeby jedním z následujících označení:

- směs ovoce a zeleniny ES,
- směs ovoce a zeleniny nepocházející z ES,
- směs ovoce a zeleniny pocházející z ES i mimo ES.

5.4. Mimořádná opatření pro producenty ovoce a zeleniny

Dne 6. 8. 2014 bylo vyhlášeno Ruskou federací embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů z EU a dalších států (USA, Kanada, Austrálie, Norsko) do Ruska v délce trvání jednoho roku. Konkrétně je zákaz uvalen na dovoz hovězího, vepřového a drůbežího masa, soleného masa a masných výrobků, dále na dovoz ryb, koryšů, měkkýšů, mléka a mléčných výrobků, ovoce a zeleniny, sladového výtažku a potravinových přípravek. Komise vydala 29. 8. 2014 **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 932/2014**, kterým se stanoví dočasná mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. Toto nařízení řeší podporu pro členy i nečleny organizací producentů produkujících rajčata, mrkev, zelí, papriku, květák, brokolici, okurky, houby, jablka, hrušky, švestky, bobulové ovoce, stolní hrozny a kiwi, kteří v období od 18. 8. do 30. 11. 2014 prováděli buď stažení z trhu, nesklízeli nebo sklízeli nezralé produkty. Celková výše podpory pro členské státy EU byla stanovena na 125 mil. €. Z důvodu aktu zabraňujícímu překročení tohoto limitu pozastavila Komise dne 10. 9. 2014 přijímání žádostí členských států.

Dne 29. 9. 2014 vydala **Komise nové nařízení (EU) č. 1031/2014**, které umožnilo pokračování stabilizace trhu. Opatření je cíleno především na ty členské státy, které exportovaly do Ruska v posledních třech letech a podpora vychází z množství produkce dříve exportovaného. Pro zmírnění sekundárních dopadů má všech 28 států navíc možnost žádat o podporu pro 3 000 t, a to pro jeden nebo více produktů.

ČR měla možnost využít podporu na množství 3 000 t jednoho nebo více stanovených produktů. Toto opatření je již ukončeno.

6. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>

a) Registrace předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným (uznaným) organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP), které byly uznány na základě žádosti o uznání, uznaným seskupením producentů (SP). OP/SOP/SP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Do roku 2008 se administrace SOT pro sektor ovoce a zeleniny prováděla na základě NR (ES) č. 2200/96, NK (ES) č. 1432/2003 a NV č. 247/2004 Sb. Osoby uznané nebo předběžně uznané a řízení o uznání nebo o předběžném uznání, zahájená podle NV č. 247/2004 Sb., se považují za uznané nebo předběžně uznané podle NR (ES) č. 1234/2007 a NK (ES) č. 1580/2007, NK (EU) č. 543/2011, NEPR č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., v platných zněních.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagace, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na prováděná opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR **čtyři registrované organizace producentů (OP)** s operačním programem, a to:
CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice,
a **čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP)** s plánem k dosažení uznání:
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.
- **V roce 2007** se rozšířil **počet registrovaných OP na pět**, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a **sedm předběžně registrovaných SP** (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).
- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku **počet řádně uznaných OP činil 8**.
Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tuchoraz, Český Brod, což znamená **celkem 7 předběžně uznaných SP**.

- **V roce 2009** bylo SP Východočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10.
- **V roce 2011** se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.
- **V roce 2012** byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet uznaných OP na celkových 14. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 6.
- **V roce 2013** činil počet uznaných OP 15 a počet předběžně uznaných SP 6.
- **K 31. 8. 2014** je v ČR uznáno již 18 OP, počet předběžně uznaných SP se tím snížil na dva subjekty (ZP Otice, OD Suchá Loz) a dále je uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1. – 31. 12. daného roku)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (k 31.8.)
Finanční podpora pro OP	22 758 922 Kč	35 903 838 Kč	48 955 552 Kč	45 483 324 Kč	54 507 554 Kč	28 548 426 Kč
Finanční podpora předběžně uznaným SP ¹⁾	6 673 616 Kč	16 037 207 Kč	16 940 000 Kč	13 660 374 Kč	13 437 996 Kč	8 167 673 Kč

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

Pozn.: ¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

b) Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí není většinou zapotřebí dovozní licence. Vývoz čerstvého ovoce a zeleniny podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci.

Dovoz čerstvých jablek (KN 0808 1080) ze třetích zemí do EU již nepodléhá povinnosti předložení dovozní licence, s platností od 1. 9. 2011 byla tato povinnost zrušena prováděcím NK (EU) č 543/2011.

Dovoz čerstvých banánů ze třetích zemí do EU již nepodléhá povinnosti předložení dovozní licence – vydávání licencí se řídilo NR (ES) č. 2014/2005, ve znění NK (ES) č. 566/2006 a 239/2007, a dále NK (ES) č. 376/2008 a 514/2008. Licence se vydávaly pouze do 31. 12. 2011.

c) Poskytování finanční podpory na ovoce a zeleninu určené ke zpracování

Podpory v odvětví zpracovaného ovoce a zeleniny byly určeny producentům EU, kteří dodávali rajčata, broskve nebo hrušky ke zpracování dle NR (ES) č. 2201/96 ve znění pozdějších předpisů. Jednou z podmínek pro získání podpory bylo členství v registrované OP, prostřednictvím které se uskutečňovaly veškeré obchodní a finanční transakce. OP musely uzavřít smlouvu o zpracování s rovněž registrovaným zpracovatelem.

Od roku 2008 na základě nařízení vlády č. 95/2008 Sb. přešla tato platba do režimu oddělené platby za rajčata určená ke zpracování.

d) Vydávání licencí pro výrobky ze zpracovaného ovoce

Při dovozu zpracovaného ovoce ze třetích zemí není zapotřebí dovozní licence. Vývoz podléhá předložení licence pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci (licence se předkládá celnímu orgánu při proclení).

7. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

– prováděcí předpisy:

211/2014 Sb., o stanovení rozsahu a podmínek informační povinnosti provozovatele potravinářského podniku v místě určení ve vztahu k některým druhům čerstvého ovoce, čerstvé zeleniny a brambor, 278/2010 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 381/2007 Sb., o stanovení max. limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách,

45/2010 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 147/1998 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění pozdějších předpisů (ruší vyhl. č. 196/2002 Sb., 161/2004 Sb.),

225/2008 Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,

4/2008 Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,

211/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 210/2004 Sb., o podmínkách a požadavcích na provozní a osobní hygienu při výrobě potravin a jejich uvádění do oběhu s výjimkou prodeje, kromě potravin živočišného původu,

127/2006 Sb., kterou se zrušuje vyhl. č. 347/2002 Sb., o hygienických požadavcích na prodej potravin a rozsah vybavení prodejny podle sortimentu prodávaných potravin,

366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,

113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění vyhl. č. 368/2005 Sb., 497/2005 Sb., 101/2007, 127/2008 Sb., 117/2011 Sb.,

450/2004 Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl. č. 330/2009 Sb.,

320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,

289/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 335/1997 Sb., pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína apod.,

211/2004 Sb., metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních vzorků (změny vyhl. č. 459/2005 Sb., 238/2005 Sb., 611/2004 Sb.),

133/2004 Sb., o podmínkách označování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,

54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb.,

157/2003 Sb., o stanovení požadavků pro čerstvé ovoce a zeleninu, zpracované ovoce a zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění vyhl. č. 650/2004 Sb., 291/2010 Sb., 153/2013 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

– prováděcí předpisy:

479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění NV č. 369/2010 Sb., 264/2012 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 117/2014 Sb.,

478/2009 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na ovoce a zeleninu a výrobky z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních,

335/2009 Sb., o stanovení druhů krajinných prvků,

83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb.,

318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, účinnost od 1. 9. 2008, ve znění NV č. 215/2010 Sb. a 309/2012 Sb.,

112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb.,

79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 263/2012 Sb., 448/2012 Sb., 298/2013 Sb., 400/2013 Sb., 29/2014 Sb.,

75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb., 29/2014 Sb.,

47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb.,

257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,

88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství,

82/2006 Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy, ve znění NV č. 336/2009 Sb.,

69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.

242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),

241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb.,

159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

– prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.,

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění zák. č. 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 85/2012 Sb., 64/2014 Sb.),

– prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění, 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

– prováděcí předpisy:

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 327/2004 Sb. a 33/2012 Sb.),

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb. (ruší vyhl. 334/2004 Sb. a 147/2009 Sb.),

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin (účinnost od 1. 1. 2014),

32/2012 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 326/2012 Sb.,

215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 442/2013 Sb., 104/2014 Sb., 207/2014 Sb.),

328/2004 Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhl. č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 554/2005 Sb., 377/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb.,

– prováděcí předpisy:

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb.,

332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu,

449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb., 290/2012 Sb., 430/2013 Sb., 91/2014 Sb.,

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

– prováděcí předpisy:

124/2006 Sb., kterou se ruší vyhl. č. 95/2006 Sb., o stanovení seznamu odpadů, na které se vztahuje postup podle § 55 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb.,

383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (změna vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 341/2008 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb., 170/2010 Sb., 93/2013 Sb., 35/2014 Sb.),

382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna vyhl. č. 504/2004 Sb.),

381/2001 Sb., o stanovení Katalogu odpadů, Seznamu nebezpečných odpadů (změna vyhl. č. 503/2004 Sb. a 168/2007 Sb., 374/2008 Sb.),

376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů (změna vyhl. č. 502/2004 Sb.).

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

– prováděcí předpisy:

377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv (ruší vyhl. 274/1998 Sb.),

257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 209/2005, 271/2009 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb.,

273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv ve znění vyhl. č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

– prováděcí předpisy:

641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.**Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy),****Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zák. č. 123/1998 Sb., 100/2001 Sb.****Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 521/2002 Sb., 437/2004 Sb., 695/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 25/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 69/2013 Sb., 64/2014 Sb.), a jeho prováděcí předpisy.****Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití.**

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 412/2008 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 427/2009 Sb., 340/2010 Sb. a 358/2011 Sb., 412/2012 Sb., 356/2013 Sb.,

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 130/2008 Sb., ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb.

– prováděcí předpisy:

441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb.

8. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2013

K hodnocení jakosti čerstvého ovoce se používají zejména zákony č. 110/1997 Sb. a 146/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a dále nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 852/2004 a 178/2002 a rovněž nařízení Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění.

V roce 2013 provedli inspektoři Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) u 168 kontrolovaných osob celkem 593 kontrol zaměřených na jakost a označování čerstvého ovoce. V rámci těchto kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 001 šarží čerstvého ovoce, z nichž u 439 vzorků (43,9 %) nebyly dodrženy minimální požadavky na jakost nebo byly zjištěny nedostatky v označování. Z celkového počtu odebraných vzorků čerstvého ovoce pocházelo 836 vzorků z dovozu (zahrnují jak státy EU, tak i třetí země). Nejvyšší počet nevyhovujících vzorků dle země jejich původu představovaly vzorky původem ze států EU (84 vzorků), dále ze třetích zemí (84) a z ČR (55).

Nejvíce nedostatků bylo, stejně jako v předchozím roce, zjištěno u bobulového ovoce, kdy více než 50 % odebraných vzorků bylo hodnoceno jako nevyhovující, dále u citrusového ovoce (47,7 %) a u skupiny tropického ovoce (ananas, mango, tomel, avokádo, liči, banány). Kontroly byly prováděny především v maloobchodě (82,2 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoobchodech (15,5 %). Tomu odpovídal i počet vzorků čerstvého ovoce nesplňující požadavky na jakost či označování, kdy prakticky všechny nevyhovující vzorky byly zjištěny v maloobchodě.

Nejčastějším důvodem nevyhovujícího stavu hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních **požadavků na jakost**, kdy se na plodech vyskytovala hniloba nebo plíseň, dále hluboké otlaky zasahující do dužniny. V případě označení se nedostatky stále opakují. Na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním byl rovněž nesoulad při **označení země původu** na obale produktu a regálové etiketě umístěné nad tímto produktem.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2013 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	10	20,0	164	46,3	40	0,0	2	0,0	216	36,1
Peckové	5	0,0	110	50,0	35	0,0	0	-	150	36,7
Bobulové	0	-	178	60,1	24	4,2	0	-	202	53,5
Citrusové	3	33,3	233	53,6	28	0,0	0	-	264	47,7
Tropické	3	0,0	137	51,8	28	0,0	0	-	168	42,3
Subtropické	0	-	1	100,0	0	-	0	-	1	100,0
CELKEM	21	14,3	823	52,9	155	0,6	2	0,0	1 001	43,9
Původ zboží ČR	13	7,7	124	43,5	27	0,0	1	0,0	165	33,3
Třetí země	3	0,0	174	48,3	48	0,0	0	-	225	37,3
EU mimo ČR	5	40,0	362	44,8	77	1,3	1	0,0	445	37,1
Neuveden	0	-	163	82,8	3	0,0	0	-	166	81,3

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek, a to především reziduí pesticidů, chemických prvků (dle **NK č. 1881/2006**, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady **č. 396/2005, ve znění NK č. 149/2008**) byla ověřena u celkem 287 vzorků čerstvého ovoce. U žádného z analyzovaných vzorků nebylo zaznamenáno překročení hygienického limitu.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2013

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	8	0,0	40	10,0	74	0,0	126	41,3	79	49,4
Peckové	19	26,3	30	20,0	54	0,0	90	46,7	55	18,2
Bobulové	6	0,0	51	39,2	44	0,0	148	64,2	62	19,4
Citrusové	9	11,1	75	36,0	56	0,0	183	54,6	77	36,4
Tropické	7	14,3	50	38,0	59	0,0	97	55,7	54	37,0
Subtropické	0	-	0	-	0	-	1	100,0	0	-
CELKEM	49	14,3	246	30,9	287	0,0	645	53,3	327	33,3

Pramen: SZPI

Skořápkové ovoce

V případě skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamových a pekanových ořechů) bylo v tržní síti provedeno celkem 270 kontrol. Požadavky na jakost, zdravotní bezpečnost a označování byly hodnoceny u 436 vzorků skořápkových plodů, z nichž 51 nevyhovělo. Dle procentuálního vyjádření nevyhovujících vzorků dle země původu bylo nejvyšší procento zaznamenáno u skořápkového ovoce ze třetích zemí (17,6 %), dále ze států EU (10,2 %) a z ČR (7,6 %).

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2013 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	33	3,0	381	12,6	22	9,1	0	-	436	11,7
Původ zboží ČR	24	4,2	194	7,7	7	14,3	0	-	225	7,6
Třetí země	6	0,0	20	30,0	8	0,0	0	-	34	17,6
EU mimo ČR	3	0,0	131	10,7	3	0,0	0	-	137	10,2
Neuveden	0	-	36	36,1	4	25,0	0	-	40	35,0

Pramen: SZPI

Častým nedostatkem u skořápkového ovoce byla přítomnost plísní na povrchu a uvnitř skořápky ořechů. V menší míře byla zjišťována jádra skořápkového ovoce s netypickou chutí po žluklých tucích nebo malospotřebitelská balení s jádry skořápkových plodů poškozenými škůdci. V případě **nesprávného označování** nejčastějším důvodem bylo neuvedení data minimální trvanlivosti na obale. Dále bylo skořápkové ovoce zabalené mimo provozovnu výrobce a bez přítomnosti spotřebitele uváděno do oběhu bez jakéhokoliv označení, na obale chybělo obchodní jméno osoby, která potravinu zabalila, název potraviny, údaj o množství, země původu, DMT.

Na přítomnost **cizorodých látek** bylo odebráno a analyzováno celkem 64 vzorků. U vzorku pistácií původem z Íránu byl překročen limit pro obsah aflatoxinu B1 a sumu aflatoxinů B1, B2, G1 a G2.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2013

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	7	0,0	203	7,9	64	1,6	347	7,2	38	42,1

V souladu s požadavky **NK (ES) č. 1152/2009**, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, v platném znění, a **NK (ES) č. 669/2009**, kterým se provádí nařízení **EP a ER (ES) č. 882/2004**, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, v platném znění, bylo v roce 2013 zkontrolováno celkem 107 zásilek skořápkových plodů. Jednalo se o 3 zásilky arašídů původem z Číny, 71 zásilek mandlí z USA, 32 zásilek lískových ořechů z Turecka a 1 zásilku pistácií z Íránu. V 15 případech byl proveden odběr a analýza na přítomnost aflatoxinů, všechny výsledky byly vyhovující.

Certifikace čerstvého ovoce v roce 2013

V roce 2013 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny dle **nařízení Komise (EU) č. 543/2011**. Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při jejich dovozu či vývozu do/ze třetích zemí. Jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami Unie. Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která dováží nebo vyváží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) do/ze třetích zemí je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarží propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami Unie pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2013 bylo při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě hlášeno na jednotlivé inspektoráty celkem 134 zásilek (z celkového počtu tvořilo 42 zásilek ovoce, 92 zásilek zeleninu). Inspektoři SZPI vystavili celkem 49 certifikátů (12 certifikátů vystaveno při dovozu ovoce, 37 certifikátů při dovozu zeleniny). Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 23 šarží, na které bylo vystaveno celkem 15 certifikátů o shodě s obchodními normami Unie.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2014

V prvním pololetí roku 2014 bylo v rámci 347 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování prověřeno celkem 551 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 237 z nich, z toho bylo 88 vzorků původem z EU, ze třetích zemí 51 vzorků a 19 vzorků z ČR.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v I. pololetí roku 2014 dle místa kontroly.

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	4	0,0	98	38,8	22	0,0	0	-	124	30,6
Peckové	1	100,0	29	24,1	12	0,0	0	-	42	19,0
Bobulové	3	33,3	136	61,8	14	0,0	1	0,0	154	55,2
Citrusové	2	0,0	132	61,4	20	0,0	1	100,0	155	52,9
Tropické	2	0,0	57	41,1	15	0,0	1	-	74	31,5
Subtropické	0	-	3	33,3	0	-	0	-	3	33,3
CELKEM	12	16,7	455	51,5	83	0,0	2	50,0	552	43,0
Původ zboží ČR	4	0	61	31,1	10	0	1	0	76	25
Třetí země	3	0,0	86	59,3	32	0,0	0	-	121	42,1
EU mimo ČR	5	40,0	179	48,0	40	0,0	0	-	224	39,3
Neuveden	0	-	129	60,9	1	0,0	1	100,0	131	60,8

Pramen: SZPI

Situace týkající se zjištěných nedostatků u jednotlivých skupin čerstvého ovoce byla obdobná jako v roce 2013. V případě citrusového a bobulového ovoce u více než 50 % odebraných vzorků nebyly dodrženy požadavky na jakost nebo označování. Z minimálních požadavků na jakost byly u čerstvého ovoce zjišťovány především plody napadené hnilobou nebo plísní, dále plody nečerstvého vzhledu, svrasklé a plody s otoky zasahujícími do dužniny. Nejčastějším důvodem nevyhovujícího označování byl chybný údaj o zemi původu, v menší míře pak údaj o třídě jakosti.

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v I. pololetí roku 2014

Ovoce	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	3	0,0	32	15,6	45	0,0	76	30,3	45	33,3
Peckové	0	-	6	16,7	26	0,0	15	40,0	11	9,1
Bobulové	1	0,0	38	34,2	36	0,0	111	66,7	38	28,9
Citrusové	1	0,0	37	16,2	35	0,0	109	58,7	39	35,9
Tropické	2	0,0	19	31,6	30	3,3	45	35,6	13	46,2
CELKEM	8	12,5	132	23,5	172	0,6	357	51,3	147	32,0

Pramen: SZPI

Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2014 bylo provedeno 100 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní nezávadnost a označování. Bylo zkontrolováno celkem 127 šarží, z nichž 61 nevyhovělo požadavkům právních předpisů. Skořápkové ovoce původem z tuzemska tvořilo největší podíl zkontrolovaných šarží (51,2 %), z EU 20,8 % a ze třetích zemí 14,4 %.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v I. pololetí 2014 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	15	13,3	103	23,8	5	0	4	0	127	20,8
Původ zboží										
ČR	10	10	53	11,8	3	0	0	-	66	10,9
Třetí země	4	0	13	53,8	1	0	0	-	18	38,9
EU mimo ČR	0	-	23	30,4	1	0	2	0	26	26,9
Neuveden	1	100	14	28,6	0	-	2	0	17	29,4

Pramen: SZPI

Nejčastěji byl u nevyhovujících vzorků zjišťován výskyt plísní na povrchu nebo uvnitř jader. Dále byla zjištěna jádra, která vykazovala stopy po působení škůdců. V několika případech nebyly rovněž dodrženy podmínky skladování.

Kontroly zdravotní nezávadnosti u skořápkových plodů jsou zaměřeny především na stanovení obsahu aflatoxinů. Bylo analyzováno 16 vzorků, u žádného vzorku nebylo zjištěno překročení maximálního limitu. U vzorku mandlí nebyl na obale deklarovaný alergen (arašídý), laboratorními rozborů byla prokázána přítomnost arašídů v množství vyšším než jsou pouze stopy.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2014

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	1	100	56	5,4	19	5,3	100	18	12	41,7

Pramen: SZPI

V souladu s požadavky NK (ES) č. 1152/2009, kterým se stanoví zvláštní podmínky dovozu některých potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny, a NK (ES) č. 669/2009, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu bylo v I. pololetí 2014 zkontrolováno 48 zásilek skořápkových plodů. Jednalo se o 4 zásilky arašídů původem z Číny, 17 zásilek mandlí z USA, 26 zásilek lískových ořechů z Turecka a jednu zásilku pistácií z Turecka. V sedmi případech byl proveden odběr a analýza na přítomnost aflatoxinů, všechny výsledky byly vyhovující a zásilky byly propuštěny do volného oběhu.

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2013

V roce 2013 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 603 vzorků, tj. o 59 % více oproti roku 2012. Jako nevyhovujících bylo vyhodnoceno 109 vzorků, tj. 18,4 % (z toho 44 tuzemských). K nejproblematictější náležela skupina ovocných pomazánek, skupina sušeného a kandovaného ovoce.

Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (93 vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v roce 2013

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	26	8,0	104	31,3	10	40,0	0	-	140	27,6
kompoty	5	0,0	15	46,7	0	0,0	0	-	21	33,3
proslazené a kandované ovoce	6	40,0	58	29,3	4	75,0	0	-	68	32,8
sušené ovoce	28	0,0	277	11,9	22	0,0	5	0,0	332	10,0
upravené chlazené ovoce	2	0,0	8	12,5	0	-	0	-	10	10,0
ost. ovocné výrobky	0	-	6	33,3	0	-	0	-	6	33,3
zmražené ovoce	11	45,5	13	15,4	2	0,0	0	-	26	26,9
Celkem	78	12,3	481	19,5	39	17,9	5	0,0	603	18,4
Původ zboží ČR	57	15,4	193	16,1	20	25,0	2	0,0	272	16,5
EU mimo ČR	8	0,0	170	18,0	7	28,6	0	-	185	17,6
Třetí země	10	10,0	40	10,0	8	0,0	2	0,0	60	8,3
Neuveden	3	0,0	78	36,8	4	0,0	1	0,0	86	33,3

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Jakostním požadavkům nevyhovělo celkem 20 ovocných pomazánek zejména z důvodu nižšího obsahu ovocného podílu. Senzorickému hodnocení nevyhovělo 18 vzorků zpracovaného ovoce. Byla zjištěna neodpovídající konzistence, vzhled nebo chuť zejména u sušeného a proslazeného ovoce (nejčastěji meruněk). V rámci kontrol označování bylo nesprávně označeno celkem 46 vzorků zpracovaného ovoce – nejčastěji chyběla země původu nebo nebyly údaje uvedeny v českém jazyce. Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku zjištění roztočů v sušeném ovoci.

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2014

V průběhu I. pololetí 2014 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 248 vzorků, tj. o 6 % méně v porovnání se stejným obdobím roku 2013. Nevyhovělo celkem 38 vzorků, z toho 21 tuzemských. Z hlediska jednotlivých skupin bylo zjištěno nejvíce závad u sušeného ovoce, ostatních ovocných výrobků a ovocných pomazánek. Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků bylo nejvíce závad shledáno v maloobchodě.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v I. pololetí roku 2014

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	9	0,0	47	14,0	9	14,3	0	-	65	12,3
kompoty	2	0,0	11	9,1	3	33,3	0	-	16	12,5
proslazené a kandované ovoce	5	60	47	10,6	0	-	0	-	52	15,4
sušené ovoce	8	0,0	85	14,1	5	0,0	0	-	98	12,4
upravené chlazené ovoce	0	-	1	0	0	-	0	-	1	0,0
ost. ovocné výrobky	4	25,0	11	72,7	0	-	0	-	15	60,0
zmražené ovoce	0	-	1	0,0	0	-	0	-	1	0,0
Celkem	28	16,0	203	16,1	17	13,3	0	-	248	15,9
Původ zboží ČR	21	16,7	84	20,7	5	20	0	-	110	20,0
EU mimo ČR	1	0,0	69	13,4	5	0,0	0	-	75	12,7
Třetí země	6	16,7	23	4,3	3	0,0	0	-	32	6,3
Neuveden	0	-	27	18,5	4	25,0	0	-	31	19,4

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Jakostním požadavkům nevyhovělo 6 vzorků ovocné pomazánky, u nichž byl zjištěn nižší obsah ovocné složky, nižší refrakce. Z hlediska označování nevyhovělo celkem 15 vzorků zpracovaného ovoce. Z dalších zjištěných nedostatků stojí za zmínku přítomnost škůdců u datlí a u sušených meruněk.

SVĚTOVÝ TRH

Světová produkce jablek má trvalý trend růstu. V posledních letech se produkce jablek pohybuje zhruba v rozmezí 65 – 71 mil. t, v roce 2011 dosáhla již objemu 75,6 mil. t. Některé prognózy uvádějí, že do roku 2020 vzroste a bude dosahovat cca 90 mil. t. Největšími producenty jablek jsou Čína, USA, Indie, Polsko, Turecko a Rusko.

V roce 2014 se očekává nárůst produkce jablek v porovnání s minulým rokem, a to v USA (+11 %), Polsku (+12 %) a Rusku (+4 %), zatímco v Číně pravděpodobně bude sklizeň jablek nižší o 7 %, v Turecku o 24 %, v balkánských zemích dokonce o 31 %.

Produkce jablek ve vybraných zemích mimo EU (tis. t)

Země	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (odhad)	2014/2013 %
Bělorusko	240	250	150	180	171	145	160	+10
Srbsko	107	117	260	260	179	265	250	-6
Ukrajina	1 079	853	951	954	1 126	1 177	1 300	+10
Rusko	1 467	1 775	1 233	1 500	1 622	1 647	1 716	+4
Makedonie	175	106	122	128	140	153	85	-44
Kanada	322	404	383	398	276	410	439	+7
USA	4 370	4 403	4 220	4 273	4 110	4 635	5 131	+11
Čína	29 851	31 684	33 265	35 985	38 500	37 500	35 000	-7
Švýcarsko	136	167	127	155	141	132	153	+15
Turecko	2 457	2 518	2 402	2 432	2 445	2 681	2 033	-24

Pramen: WAPA

Produkce jablek je v zemích jižní hemisféry celkem stabilní a v posledních letech se pohybovala kolem 5,2 mil. t. V roce 2011 byla sklizeň jablek oproti původním odhadům vyšší, v porovnání s rokem 2010 činil nárůst 7 %, avšak v roce 2012 opět meziročně poklesla o 4 %. V roce 2013 se produkce meziročně opět snížila o 2,2 % na celkových 5,3 mil. t jablek. V těchto zemích se nejvíce pěstují odrůdy Gala, Red Delicious, Granny Smith, Fuji a Cripps pink.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (odhad)	2014/2013 %
Argentina	980	933	800	1 048	853	930	890	-4
Austrálie	265	267	259	264	298	289	292	+1
Brazílie	983	1 053	1 226	1 250	1 184	1 051	1 180	+12
Chile	1 770	1 811	1 755	1 784	1 766	1 627	1 871	+15
Nový Zéland	434	466	448	513	476	550	495	-10
Jižní Afrika	749	747	775	780	813	900	842	-6
Celkem	5 181	5 276	5 264	5 639	5 389	5 347	5 570	+4

Pramen: WAPA

Jižní státy jsou v roce 2014 v sektoru broskve a nektarinky velmi zasaženy cenovou krizí z důvodu vysoké úrody, která sahá hluboko pod výrobní náklady. Jediným původním opatřením bylo stahování produkce z trhu pro charitativní účely, ale dohromady nebylo moc účinné. Situace ve Španělsku eskalovala do té míry, že pěstitelé byli hluboce zasaženi propadem cen, ale v maloobchodní síti se broskve prodávaly po nástupu ruského embarga dokonce draž než předtím.

Produkce ovoce v zemích EU

Podle předběžných odhadů se v roce 2014 očekává v Evropě (bez Turecka) produkce **višňi** v objemu cca 400 tis. t. Díky dostatečným zásobám hlubokozmrazeného zboží, koncentrátu a konzervářského zboží (zejména v Polsku) je toto množství na trhu neumístitelné. Mírná zima a časná násada čerstvého letního ovoce zbrzdily odbyt konzervářského zboží, což spolu s vysokou úrodou višňi v roce 2014 představuje značně napjatou situaci na trhu v sezóně 2014/15. Toto se již projevuje v některých zemích extrémně nízkými cenami u konzervářského zboží, stejně jako u hluboce zmrazeného zboží a koncentrátu.

Předpoklad produkce **třešní** ve Francii je ve výši cca 51 800 t, tj. o 33 % více než předchozí rok, z toho 12 tis. t by mělo být určeno pro zpracovatelský průmysl. V Německu patří třešně k těm málo ovocným druhům, u kterých v minulých letech vzrostla výměra sadů na 5 200 ha a dostaly se tak na třetí místo za jabloně a jahody. Nejdůležitějším dodavatelem třešní do Německa je Turecko, dalšími jsou Itálie, Řecko a Španělsko, kde by měla být v roce 2014 produkce třešní vyšší než v předchozím roce.

Produkce ovoce v zemích EU (mil. t)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 (odhad)
EU 15	31,6	31,7	33,0	32,1	30,9	32,0	30,9	32,7	29,2	30,5
EU 12	6,5	5,4	5,4	3,7	6,8	6,1	5,0	5,4	5,9	6,4
EU 27	38,1	37,1	38,4	35,8	37,7	38,1	35,9	38,1	35,1	36,9

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2013

Zahraniční obchod EU s čerstvým ovocem (tis. t)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	I-IV 2013
Export	19 372	19 250	20 164	20 323	21 434	10 420
vnitřní	16 808	16 339	16 859	16 787	17 343	8 309
vnější	2 564	2 911	3 305	3 536	4 091	2 111
Hlavní exportéři						
Španělsko	5089	5337	5164	5387	5759	3133
Itálie	2 310	2 304	2 304	2 259	2 282	795
Francie	1 176	1 163	1 239	1 230	1 125	485
Import	29 155	27 821	28 186	27 934	28 362	14 615
vnitřní	16 267	15 894	16 313	16 297	16 292	8 385
vnější	12 888	11 927	11 873	11 637	11 433	6 230
Hlavní importéři						
Německo	4239	4282	4490	4391	4626	2162
Velká Británie	1 191	1 159	2 220	2 201	2 406	1 186
Francie	2 260	2 392	2 324	1 200	1 279	571

Pramen: Rynek owoców i warzyw, Polsko 2013

Produkce jádrového ovoce v zemích EU

V zemích EU se pro rok 2014 očekává rekordní sklizeň jablek ve výši 11,9 mil. t. Vzhledem k dlouhodobému zákazu dovozu jablek do Ruska, které platí od začátku srpna, se očekává velmi těžká sezóna, kdy bude nejen trh s čerstvým ovocem, ale také zpracovatelský průmysl pod velkým tlakem.

Největší evropský pěstitel jablek Polsko očekává rekordní sklizeň 3,5 mil. t jablek, což je o více než 400 tis. t více než v minulém roce. Z tohoto množství Polsko vyváželo do Ruska kolem 700 tis. t jablek ročně. Vzhledem k zákazu Ruské federace dovozu ovoce ze zemí EU se ukazuje jako velmi nepravděpodobné, že se toto množství v letošní sezóně uplatní na trhu EU. Z velkých západoevropských pěstitelů jablek očekává pouze Francie, Portugalsko a Španělsko nižší sklizeň, v ostatních zemích se očekává spíše velmi dobrá úroda. Díky této vysoké sklizni v roce 2014 se bude dále zostřovat situace s jablky na trhu EU.

Vzhledem ke slabému odbytu jablek v posledních měsících sezóny 2013/14 bude k dispozici v EU, včetně moštových jablek z Německa a Polska, jakož i produkce na Ukrajině, v Moldávii, Srbsku a Turecku, až 6,5 mil. t jablek na zpracování. Zpracovatelský průmysl se potýká s velkými zásobami koncentráту a moštu díky snižování spotřeby ovocných šťáv, která klesla meziročně o 12 %.

Tržní produkce jablek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (odhad)	2014/13 %
Itálie	1 991	2 196	2 164	2 237	2 179	2 293	1 939	2 122	2 388	+12
Francie	1 585	1 676	1 528	1 651	1 579	1 701	1 169	1 576	1 487	-6
Německo	948	1 070	1 047	1 071	835	953	972	804	1 036	+29
Španělsko	547	599	528	470	486	507	386	464	446	-4
Nizozemsko	348	396	376	402	334	418	281	314	350	+11
Belgie	358	358	336	344	288	305	220	220	301	+37
Řecko	267	236	231	224	254	305	242	236	231	-2
Portugalsko	257	258	245	274	251	265	221	284	264	-7
Velká Británie	174	196	201	212	214	226	162	204	225	+10
Rakousko	163	193	159	185	169	199	157	155	188	+21
Dánsko	27	32	26	24	21	20	18	23	24	+4
Švédsko	20	16	18	18	20	17	14	17	16	-6
CELKEM EU-15	6 685	7 226	6 859	7 112	6 630	7 209	5 781	6 419	6 956	+8
Polsko	2 250	1 100	3 200	2 600	1 850	2 500	2 900	3 170	3 540	+12
Maďarsko	480	203	583	514	488	301	747	585	780	+33
ČRI)	159	113	157	145	103	79	118	121	116	-4
Bulharsko*	26	26	24	36	43	40	31	54	-	-
Rumunsko*	417	287	459	379	423	412	351	367	285	-22
Litva	100	40	74	74	46	49	39	40	27	-32
Slovinsko	71	80	68	64	66	73	45	56	68	+21
Slovensko ¹⁾	31	10	42	48	32	33	36	42	45	+7
Lotyšsko	32	31	34	13	12	8	9	15	12	-20
Chorvatsko**	48	40	49	60	89	83	59	96	62	-35
CELKEM	3 614	1 930	4 690	3 933	3 152	3 578	4 335	4 546	4 935	+9
CELKEM EU-28	10 299	9 156	11 549	11 045	9 782	10 787	10 116	10 965	11 891	+8

Pramen: WAPA

Poznámka: ¹⁾ produkce jablek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007, ** Chorvatsko členem EU od července 2013

V roce 2013 se celková sklizeň hrušek zvýšila oproti předchozímu roku o 23 %. V roce 2014 se očekává nižší sklizeň cca o 2 % v objemu 2,3 mil. t hrušek, vyšší produkci odhadují pouze v Belgii, Nizozemsku, Portugalsku a Řecku.

Tržní produkce hrušek v EU podle zemí (tis. t)

Země	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (odhad)	2014/13 %
Itálie	966	922	759	858	680	934	650	726	707	-3
Španělsko	535	494	475	429	456	461	355	403	371	-8
Francie	246	221	157	202	164	176	124	157	135	-14
Portugalsko	175	142	188	198	172	210	115	162	176	+9
Belgie	268	287	170	307	285	295	236	315	340	+8
Nizozemsko	234	255	172	301	274	336	199	327	336	+3
Německo	57	56	38	52	39	47	34	34	30	-12
Rakousko	117	176	85	169	121	160	71	-	-	-
Řecko	45	51	51	43	54	36	42	32	35	+9
Velká Británie	27	29	23	31	33	32	28	26	24	-8
Dánsko	6	6	5	7	6	5	5	6	6	-
Švédsko	2	2	1	2	1	2	1	1	1	-
CELKEM EU-15	2 678	2 641	2 124	2 599	2 285	2 694	1 860	2 189	2 161	-1
Polsko	55	31	40	90	40	55	45	65	50	-23
Maďarsko	39	12	40	40	36	21	26	36	31	-14
Slovinsko	5	5	4	6	6	4	3	3	4	+33
Bulharsko*	2	4	1	1	2	2	2	1	3	-
Rumunsko*	24	21	53	24	20	28	19	24	19	-21
ČR ¹⁾	2	3	3	6	3	3	6	7	4	-43
Slovensko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	-
Chorvatsko**	9	10	7	5	6	6	2	3	2	-33
Lotyšsko	2	1	1	0	0	0	0	0	0	-
CELKEM	139	88	150	173	114	120	103	140	114	-19
CELKEM EU-28	2 817	2 729	2 274	2 772	2 399	2 814	1 963	2 329	2 275	-2

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2013

Poznámka: – údaje nejsou k dispozici, ¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007, ** Chorvatsko členem EU od července 2013

Produkce ovoce na Slovensku

Celková výměra ovocných sadů v roce 2013 dosáhla 7 378 ha, tj. meziroční pokles o 5,8 %. Z toho produkční plodné sady činily 5 330 ha, ze kterých bylo sklizeno 53,6 tis. t ovoce, tj. meziroční nárůst o 6,6 %. Celková produkce ovoce SR dosáhla 66 563 t, což bylo o 6,3 % více než v předchozím roku. Největší nárůst sklizně byl u jahod, hrušek, broskví a švestek.

Dovoz čerstvého ovoce v roce 2013 se meziročně zvýšil o 1,3 % na celkových 245,0 tis. t. V dovozech dominovalo citrusové ovoce, banány, jablka a stolní hrozny. K nejvýznamnějším dodavatelům čerstvého ovoce náleželo Německo, Španělsko, Itálie, Polsko a Maďarsko.

Vývoz ovoce ze SR vzrostl meziročně o 15,8 % na 64,4 tis. t. Největší podíl na vývozu představovala jablka a hrušky, dále citrusové ovoce, banány a ořechy. Nejvíce bylo vyváženo ovoce do ČR, dále také do Maďarska a Německa. Záporné saldo zahraničního obchodu ve finančním vyjádření se meziročně zvýšilo o 2,9 % na 155,6 mil. €.

PRODUKCE OVOCEV ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR dosahuje k 31. 5. 2014 podle ČSÚ 22 949 ha. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Jihomoravském (6 168 ha) a Středočeském (3 999 ha), následuje kraj Královéhradecký (2 804 ha) a Ústecký (1 822 ha).

Počasí v jarním období roku 2013 bylo velmi chladné a deštivé. Extrémní úhrny srážek – zejména v severních a severovýchodních Čechách – vedly k dlouhodobému plnému nasycení půdního profilu vodou, což se negativně projevilo na násadě plodů jak u peckovin, tak u jaderovin. Vlivem dlouhodobého zamokření kořenové zóny docházelo k dušení kořenů (asfyxií), na což ovocné stromy reagovaly silným, v některých případech až totálním propadem násady plodů, a to zejména u třešní a raných odrůd višní. K velmi silnému a značně opožděnému propadu plodů docházelo v několika vlnách prakticky až do přelomu června a července. Tento jev byl u jaderovin ještě umocněn horším opylením. Většímu poškození paradoxně unikla většina porostů meruněk, které díky ranému kvetení stihly odkvést ještě před nástupem chladného a deštivého počasí, které se negativně projevilo na opylení u většiny ovocných druhů. Na konci června 2013 došlo k razantnímu zvýšení teplot, které v měsíci červenci dosahovaly teplotních rekordů.

Dlouhotrvající sucho spolu s vysokými teplotami mělo negativní dopad na velikost plodů především na jižní Moravě, situace v Čechách byla v tomto ohledu díky občasným srážkám lepší, ale i zde se suché období negativně projevilo zejména na porostech bobulovin. V období květen – červenec byly některé podniky jak v Čechách, tak i na Moravě zasaženy silným krupobitím, které bez použití protikroupových sítí mělo v některých pěstitelských oblastech zničující dopad. Škody přímo způsobené červnovými povodněmi byly v případě ovocných kultur a ovocných školek jen malého rozsahu. Záplavami bylo poškozeno asi 15 ha sadů včetně porostů jahod a asi 6 ha ovocných školek.

Po třech velmi špatných ročních lze konstatovat, že i přes netypický průběh roku byla **celková sklizeň ovoce v ČR v roce 2013** meziročně vyšší o 3,8 % v objemu 311,4 tis. t, avšak v porovnání s pětiletým průměrem o 8,4 % nižší. V produkčních ovocných sadech bylo v sklizeno 149,2 tis. t ovoce, tj. meziroční nárůst o 8 %.

Celková sklizeň ovoce v roce 2013			311 390 t		
z toho:					
produkční sady	149 208 t	48 %	extenzivní sady	162 182 t	52 %
- konzumní ovoce	71 914 t	48 %	- pro zpracování	27 519 t	17 %
- pro zpracování	77 088 t	52 %	- samozásobení	89 000 t	55 %
- neuplatněno	206 t	0 %	- neuplatněno	45 663 t	28 %

Jablka jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná rentabilitě celého ovocnářství. U konzumních jablek je dlouhodobě vykazována záporná obchodní bilance, která se v posledních letech prohlubuje. Jejich produkce nepokrývá vlastní spotřebu ČR. Na tržbách ovocnářských podniků se ze sklizně roku 2013 podílela jablka 67 %. Tato komodita je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, jednoho z nejvýznamnějších producentů jablek v rámci EU.

Celková sklizeň jablek byla v roce 2013 oproti předchozímu roku nižší o 3,5 % a činila 194,5 tis. t. Sklizeň jablek z produkčních sadů dosáhla objemu 120,6 tis. t (tj. meziroční nárůst o 8 %) a na celkové úrodě ovoce produkčních sadů se podílela 81 %. Regionálně byly ve sklizni jablek velké rozdíly – na Moravě byla dobrá úroda, naopak v Čechách byla kvůli deštům a krupobití sklizeň nižší.

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2013/2014

Sklizňový rok 2013 byl pěstitelsky příznivější než předcházející tři roky jak v ČR, tak ve většině zemí EU. Sklizeň jablek v EU byla ve srovnání s tříletým průměrem o 6 % vyšší. V ČR se v roce 2013 sklídilo v produkčních sadech 120,6 tis. t jablek. Sklizeň na zahrádkách a v extenzivních sadech byla ve výši 73,9 tis. t. Jde o sklizeň podprůměrnou, která byla ovlivněna vysokou sklizní v roce 2012. Řada odrůd měla malou

násadu z důvodu alternace. V extenzivních sadech a alejích byla kvalita plodů negativně ovlivněna vysokým výskytem strupovitosti, pro jejíž rozvoj bylo ve vlhkém jaru ideální počasí.

V obchodní síti se prodalo meziročně o 4 % konzumních jablek více, avšak podíl tuzemských jablek na trhu klesl ze 38 % v sezóně 2012/13 na 36 %. Po sklizni roku 2013 bylo naskladněno 39,4 tis. t konzumních jablek, což bylo o 2,1 % více než v roce předchozím. Jejich odbyt byl pravidelný, jablka byla vyskladňována ve větší míře do června 2014. Vzhledem k úrovni naskladnění jablek v EU, zejména ve Francii a Polsku, docházelo na trhu k překryvu sezóny letních jablek s jablky ze starých zásob.

Rentabilita pěstování bude v sezóně 2014/15 záporná. Pokles cen ovoce na zpracování je provázán s poklesem poptávky po výrobcích s vyšším podílem ovocné složky. Podobná situace je u jablek na zpracování, kdy se ceny pohybovaly mezi 1,00 - 1,40 Kč/kg, tedy pod náklady na vlastní sklizeň. Z těchto důvodů nebyla část úrody jablek pro zpracování sklizena.

Zájem o čerstvou produkci letních jablek ze sklizně 2014 na trhu byl malý zejména z důvodu krize v sektoru způsobené **zákazem dovozu ovoce a zeleniny z EU do Ruska** vyhlášeným od 7. srpna 2014. V důsledku přetlaku nabídky na trhu, výrazně vyšší sklizně jablek v EU, zejména v Polsku, a nemožnosti uplatnit produkci Polska na tradičním ruském trhu, dochází k obecnému propadu cen. Po snížení cen zemědělských výrobců (tzv. farmářských cen) u tuzemské produkce jablek o 20 – 30 % se zájem o česká jablka stabilizoval. Lze očekávat, že producenty jablek čeká jedna z nejhůrších sezón v posledním období.

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jabloně	19 005 894	17 901 050	18 170 681	17 643 854	17 254 898	17 316 094	17 184 310
Hrušně	1 634 266	1 673 649	1 966 179	1 939 270	1 962 068	1 930 953	1 828 624
Broskvoně	1 666 496	1 585 224	1 455 755	1 411 535	1 371 108	1 216 122	1 103 886
Meruňky	1 702 836	1 538 407	1 427 622	1 431 102	1 355 077	1 360 652	1 326 278
Švestky pravé	2 147 824	2 088 158	2 108 979	2 112 688	1 967 008	2 141 273	2 158 231
Třešně	1 476 549	1 440 520	1 474 926	1 395 324	1 412 542	1 376 517	1 417 394
Višně	1 474 347	1 324 433	1 330 671	1 274 480	1 141 322	1 095 774	1 055 300
Ostatní švestky, slívy, renklódy	1394218	1427160	1348458	1288497	1426327	1445655	1254963
Angrešt	1 485 943	1 527 675	1 476 100	1 445 749	1 418 995	1 320 344	1 276 744
Rybíz	10 408 661	9 993 828	9 554 372	9 591 005	9 056 060	9 092 092	8 834 069
Ořešáky vlašské	784 910	739 784	701 043	667 461	656 367	651 419	654 116
POČET CELKEM (bez jahod)	43 181 944	41 239 888	41 014 786	40 200 965	39 021 772	38 946 895	38 093 915
Jahody (ha)	2 553	2 467	2 153	1 897	1 814	1 789	1 643

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jablka	219 259	274 075	258 946	193 552	158 883	201 486	194 488
Hrušky	17 746	17 171	23 947	16 157	17 044	15 688	17 250
Broskve	14 485	11 924	12 705	8 080	8 348	6 506	9 502
Meruňky	15 535	9 002	13 989	6 352	8 116	5 089	12 506
Švestky pravé	19 042	16 427	24 211	14 135	17 382	14 811	20 134
Třešně	16 701	14 369	15 090	9 366	12 570	10 026	7 492
Višně	13 818	10 422	10 612	6 719	9 210	6 085	8 017
Ostatní švestky, slívy, renklódy	14 367	13 494	17 815	9 943	12 039	10 438	11 551
Angrešt	3 087	3 201	3 326	2 837	2 836	2 626	2 274
Rybíz	15 884	17 088	16 259	13 868	13 692	14 792	15 225
Ořechy vlašské	9 563	10 148	9 784	7 112	4 992	5 298	4 982
OVOCE CELKEM (bez jahod a malin)	359 487	397 320	406 683	288 121	265 112	292 845	303 421
Jahody	11 993	12 543	10 812	9 552	8 814	7 190	7 969

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jabloně	11,54	15,31	14,25	10,97	9,21	11,64	11,32
Hrušně	10,86	10,26	12,18	8,33	8,69	8,12	9,43
Broskvoně	8,69	7,52	8,73	5,72	6,09	5,35	8,61
Meruňky	9,12	5,85	9,80	4,44	5,99	3,74	9,43
Švestky pravé	8,87	7,87	11,48	6,69	8,84	6,92	9,33
Třešně	11,31	9,97	10,23	6,71	8,90	7,28	5,29
Višně	9,37	7,87	7,97	5,27	8,07	5,55	7,60
Ostatní švestky, slívy, renklódy,	10,30	9,46	13,21	7,72	8,44	7,22	9,20
Angrešt	2,08	2,10	2,25	1,96	2,00	1,99	1,78
Rybíz	1,53	1,71	1,70	1,45	1,51	1,63	1,72
Ořešáky vlašské	12,18	13,72	13,96	10,66	7,61	8,13	7,62
Jahody (t/ha)	4,70	5,08	5,02	5,04	4,86	4,02	4,85

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2013/14

Průběh zimy 2013/14 byl velmi mírný. V ČR prakticky vůbec nebyla trvalejší sněhová pokrývka, a to ani v horských oblastech. Tento neobvykle mírný průběh zimy s sebou přinesl několik významných rizik. Prvním z nich byla absence zimních srážek, která se pak na jaře negativně projevila zejména v nejsušších oblastech republiky. Vzhledem k vysokým teplotám a ukončené zimní dormanci hrozilo již od února akutní nebezpečí poškození porostů ovocných druhů, zejména teplomilných peckovin, i menšími mrazíky. Mírná zima také nedokázala výrazněji snížit tlak škodlivých patogenů, na jejich ochranu bylo nutné se více zaměřit již v průběhu zimy (korové nekrózy) nebo pak v průběhu nadcházející vegetační sezóny.

Předpoklady pro letošní sklizeň byly díky mírné zimě bez ztrát a dobré násadě květů v počátku roku velmi dobré. Velmi teplé jaro ještě uspíšilo začátek rašení i kvetení, které nastalo u některých ovocných druhů až o měsíc dříve než v běžných letech. Takto ranou vegetací se ovšem zvýšilo riziko poškození jarními mrazíky. Ovocné sady byly zasaženy dvěma vlnami jarních mrazů. První vlna mrazů v období Velikonoc (17. a 18. 4.) více zasáhla Moravu (zejména jižní) a poškodila hlavně peckoviny (nejvíce meruňky a broskve). Druhá vlna mrazů v prvním květnovém týdnu (4. - 6. 5.) poškodila více řadu lokalit v Čechách, kdy se poškození projevilo paradoxně zejména u jaderovin místo u peckovin. Obě mrazové vlny poškodily jmenované druhy až po odkvětu, kdy už jsou ztráty na výnose i kvalitě velmi významné. Úroda je na některých místech Moravy také negativně ovlivněna suchem. V průběhu vegetace byly některé lokality zasaženy krupobitím, ovšem celkově škody nedosahovaly takové výše, jako v předchozích letech.

Poškození mrazy bylo velmi lokální. V mnoha podnicích bude úroda velmi podprůměrná, místy i nejnížší za poslední desetiletí. Naopak některé podniky předpokládají velkou, nadprůměrnou sklizeň. Období květu bylo provázáno teplotními výkyvy. Chladné a větrné počasí začátkem května se na některých lokalitách také negativně projevilo na kvalitě opylení jablek a hrušní. Naproti tomu porosty peckovin, kromě teplomilných peckovin, na většině lokalit poškození unikly.

V letošní sezóně se projevil velký infekční tlak, především u houbových chorob. Celá řada odrůd ovocných druhů se potýkala se silným výskytem padlí, což lze přikládat mírné zimě a dobrému přezimování patogena. Infekce strupovitosti jablek byly zaznamenány vzhledem k průběhu počasí již v březnu. Později na jaře nebyly infekce příliš silné (jako v předchozí sezóně), ale pozdní primární infekce se ovšem vyskytly ještě v průběhu léta. U peckovin se projevil významnější infekční tlak zejména u moniliového úžehu, přestože počasí v době květu bylo na většině pěstitelských lokalitách dobré.

Průběh léta byl na většině území republiky, včetně podhorských oblastí, velmi suchý, prakticky bez dešťových srážek. Srpen byl poměrně chladný, čímž došlo zejména u pozdějších odrůd téměř k vyrovnání průběhu vegetace (doba zrání).

V porovnání se sklizní roku 2013 se úroda ovoce v roce 2014 v produkčních sadech odhaduje ve výši 149,8 tis. t, tj. o 3,6 % nižší. V zásadě se jedná ve srovnání s pětiletým průměrem o úrodu průměrnou, i když v letošním roce můžeme pozorovat velké výkyvy produkce jednotlivých ovocných druhů spíše v rámci mikrolokalit. V rámci regionů je po nepříznivých letech mírně vyšší sklizeň v jižních Čechách.

Sklizeň **jablek** bude ve většině pěstitelských oblastí průměrná, ovšem v rámci jednotlivých odrůd můžeme pozorovat větší rozdíly. Na počátku vegetace byl předpoklad značného uspíšení sklizně. Po letním ochlazení se však průběh vegetace postupně vyrovnal, takže sklizeň u zimních odrůd byla ranější pouze o několik dnů. Přes výrazné zvýšení produkce **hrušek** v roce 2013, související s postupným vstupem mladých hrušňových výsad do plné plodnosti, došlo v letošním roce k výraznému poklesu (- 48,7 %). Na porostech hrušní se nejvíce ze všech ovocných druhů projevila mrazová a chladová poškození, která vedla k zásadnímu propadu produkce. Po silnějším výskytu bakteriální spály růžovitých v sezóně roku 2013 přetrvávají tyto problémy lokálně i v letošním roce. Naproti tomu škodlivý výskyt mer byl letos o něco menší.

U produkce **slivoní** můžeme v letošním roce pozorovat mírný pokles, přičemž jsou velké rozdíly v rámci regionů. Zatímco v některých oblastech Moravy byla úroda nižší až malá (částečně i vlivem mrazových poškození), ve většině produkčních ploch Čech byla úroda dobrá. Porosty slivoní nebyly zásadně poškozeny chorobami ani škůdci, vyjma většího výskytu moniliové hniloby plodů a vyššího výskytu červivosti plodů (u neošetřovaných výsad).

Produkce **třešní** se odhaduje v roce 2014, na rozdíl od předchozí sezóny, mírně nadprůměrná. Porosty třešní na většině lokalit neutrpěly velké mrazové škody. Zásadní vliv pro produkci třešní ovšem má výběr pěstitelské lokality, což se v letošním roce opět potvrdilo (úroda v některých podnicích byla totálně zničena mrazem). Sklizeň raných třešní byla průběhem vegetace uspíšena, zatímco sklizeň pozdních odrůd pokračovala až do začátku července (část produkce pozdních odrůd v některých oblastech popraskala vlivem dešťových srážek v průběhu června, ale na většině území republiky byla sklizeň kvalitní). Sezónu třešní lze v letošním roce celkově hodnotit jako dobrou.

Odhady sklizně **višní** představují meziročně 20% pokles. Na sestupném trendu produkce višní se v posledních letech projevuje zejména nedostatečná obnova porostů. Na kvalitních porostech byla úroda višní dobrá, ovšem vzhledem ke zhroucení ceny višní na zpracování nebyly některé méně produktivní výsadby sklizeny.

Úroda **meruněk** byla ve srovnání s loňskou rekordní úrodou o 53 % nižší (ve srovnání s pětiletým průměrem pak o 31 %). K propadu produkce došlo zejména vlivem částečného mrazového poškození porostů na části jižní Moravy a také vlivem sucha, které ovlivnilo jak vlastní mrazuodolnost stromů, tak zejména velikost plodů. Produkce meruněk v Čechách byla místy jarními mrazy zničena úplně, ale vzhledem k ploše výsadeb situovaných v tomto regionu neměl tento fakt na celkovém snížení produkce zásadní vliv.

Sklizeň **broskví** má v ČR dlouhodobě klesající trend. Ve srovnání s pětiletým průměrem dosáhne v roce 2014 propad sklizně 38 % (meziročně jde o 35% pokles) a jejich předpokládaná sklizeň bude nejnižší v novodobé historii. Porosty jsou přestárlé a nové se prakticky nevysazují z důvodu obtížného umístění produkce v maloobchodní síti a silné konkurence jižních států EU.

Sklizeň **červeného a černého rybízu** je v meziročním srovnání mírně nadprůměrná. Setrvalý až mírně klesající trend v produkci odpovídá věkové skladbě porostů, u nichž v posledních letech nedochází prakticky k obnově. V některých pěstitelských oblastech se projevilo též mírné sprchávání bobulí. Produkce černého rybízu byla výrazně lepší již díky optimální věkové struktuře porostů. Podobně jako u višní bohužel došlo jak u červeného, tak i černého rybízu k výraznému poklesu cen.

Angrešt, maliník a ostružiník se v profesionálním ovocnářství pěstují jen okrajově, stále častěji s využitím krytých ploch, které umožňují minimalizaci chemického ošetření porostů a zajišťují produkci v odpovídající tržní kvalitě plodů.

Sklizeň **jahod** byla v roce 2014 dobrá. Díky příznivému počasí mohla být sklizeň v případě vhodné odrůdové skladby porostů prodloužena až do počátku července. Obdobně jako u rybízů a višní i zde došlo v rámci sousedních států k velkému propadu cen.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2014

Sklizeň letního ovoce na zpracování byla meziročně nepatrně vyšší. O letní jablka v souvislosti se zásobou jablek ze sklizně roku 2013 v zahraničí byl malý zájem.

Odbyt ovoce ze sezóny 2014 se nevyvíjel příliš optimisticky. Spokojeni mohli být pěstitelé s odbytem kvalitního letního ovoce pro čerstvý trh. Malá úroda meruněk nestačila velké poptávce a zboží chybělo. Rovněž průměrná úroda třešní se většinou těšila dobré poptávce a podařilo se ji bez velkých problémů umístit na trh. I přes trvalý pokles ploch a produkce je dlouhodobě problém s prodejem broskví, které jsou uplatňovány jen na místním trhu, v síti obchodních řetězců se s nimi již nesetkáme. V letošním roce se produkci broskví, redukovanou navíc mrazovými poškozeními, podařilo na místním trhu umístit bez větších problémů, a to i přes konkurenci velmi levných broskví z jižní Evropy. Sezóna byla příznivá pro pěstitele jahod, druhou polovinu sezóny však provázely problémy s odbytem způsobené nadprodukcí jahod a propadem cen v Německu a Polsku.

Po několika letech, kdy se postupně stabilizovaly **ceny za ovoce na zpracování** na hraně rentability, došlo v roce 2014 opět k jejich výraznému propadu. Pro ceny ovoce na zpracování byl kritický rok 2009, kdy o některé ovocné druhy na zpracování (jako třeba rybíz nebo višně) nebyl zájem. Letošní ceny právě u višní a rybízů na zpracování byly pod cenovým tlakem a pohybovaly se nejčastěji v rozmezí od 5 - 10 Kč/kg, tedy téměř na úrovni, za kterou byly prodávány zpracovatelskému průmyslu před 25 lety.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Sklizeň ovoce z produkčních sadů v roce 2013 dosáhla 149 208 t, tj. nárůst o 8 % proti roku 2012. V dlouhodobějším horizontu je však tato sklizeň výrazně nižší. Ve srovnání s dobou před 10 lety, kdy se produkce ovoce pohybovala kolem 190 tis. t, jsou sklizně posledních let nižší zhruba o pětinu. K tomuto poklesu posledních let přispěly kromě častých extrémních výkyvů počasí také další negativní faktory, jako jsou stárnutí sadů, pokles výměry nových výsadeb či převod části sadů do výnosově nižší ekologické produkce.

Produkce jablek vzrostla v roce 2013 meziročně o 2,3 % na 120,6 tis. t a na celkové sklizni ovoce z produkčních sadů se podílela 81 %. Regionálně byly ve sklizni jablek velké rozdíly – na Moravě zaznamenali dobrou úrodu, naproti tomu v Čechách byla kvůli deštům a krupobití sklizeň nižší.

Sklizeň hrušek vzrostla meziročně o 29 % na z dlouhodobého hlediska nejvyšší objem 7,4 tis. t, což je dáno zejména novými výsadbami hrušní, které jdou nyní do plné plodnosti. Významný nárůst produkce, v porovnání s velmi nízkou úrovní roku 2012, vykázaly slívy a švestky a rovněž meruňky.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2010		2011		2012		2013		2014	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	9 026	8 720	9 135	8 616	9 071	8 617	9 080	8 751	9 023	8 721
Hrušně	691	515	754	560	753	630	767	651	790	704
Broskvoně	798	781	731	721	652	641	584	572	564	553
Meruňky	1 236	1 174	1 200	1 127	1 105	1 043	1 075	1 040	1 061	1 036
Třešně	947	880	991	879	952	838	957	879	954	886
Višně	1 807	1 747	1 836	1 692	1 753	1 659	1 647	1 605	1 557	1 513
Slivoně, švestky	1 811	1 388	1 940	1 507	2 041	1 618	2 072	1 738	2 126	1 806
Angrešt	5	5	6	5	3	3	3	3	2	2
Rybíz červ. a bílý	902	891	900	892	891	889	887	883	797	795
Rybíz černý	321	313	334	310	347	316	349	327	375	317
Maliník, ostružiník	37	27	112	28	143	44	139	139	88	88
Ořešák vl.	94	33	134	30	142	31	145	34	140	32
Ostatní druhy	102	32	114	43	72	54	79	70	79	73
CELKEM	17 777	16 505	18 187	16 413	17 925	16 384	17 784	16 692	17 558	16 524

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5., ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Na základě odhadů k 1. 9. 2014 bude celková produkce ovoce v produkčních sadech téměř o 4% nižší v porovnání s rokem 2013. K poklesu dochází téměř u všech ovocných druhů s výjimkou třešní a bobulového ovoce.

Produkce ovoce je v zásadě ve srovnání s pětiletým průměrem průměrná, i když v letošním roce můžeme pozorovat velké výkyvy produkce jednotlivých ovocných druhů spíše v rámci mikrolokalit. V rámci regionů je po nepříznivých letech mírně vyšší sklizeň v jižních Čechách.

Sklizeň v zahrádkách a v extenzivních sadech byla v roce 2013 podprůměrná. Byla ovlivněna vysokou sklizní v roce 2012, neboť z důvodu alternace měla řada odrůd malou násadu. Kvalita plodů byla negativně ovlivněna vysokým výskytem strupovitosti, pro jejíž rozvoj bylo ve vlhkém jaru ideální počasí.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Jabloně	103 304	79 134	117 897	120 602	122 959 ²⁾	11,85	9,18	13,68	13,78	14,10 ²⁾
Hrušně	3 482	3 103	5 774	7 437	3 813 ²⁾	6,76	5,54	9,17	11,42	5,42 ²⁾
Broskvoně	1 717	1 839	1 465	1 888	1 227 ¹⁾	2,20	2,55	2,29	3,30	2,22 ¹⁾
Meruňky	1 031	2 440	904	3 556	1 677 ¹⁾	0,88	2,16	0,87	3,42	1,62 ¹⁾
Třešně	1 851	1 519	1 323	1 590	1 832 ¹⁾	2,10	1,73	1,58	1,81	2,07 ¹⁾
Višně	3 472	5 825	4 340	5 486	4 395 ¹⁾	1,99	3,44	2,62	3,42	2,91 ¹⁾
Slivoně, švestky	4 218	5 741	3 950	6 539	5 600 ¹⁾	3,04	3,81	2,44	3,76	3,10 ¹⁾
Angrešt	0,8	0,02	0,60	0,69	1,37 ¹⁾	0,16	0,006	0,18	0,23	0,72 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	1 438	1 467	1 843	1 606	1 672 ¹⁾	1,61	1,64	2,07	1,82	2,10 ¹⁾
Rybíz černý	489	163	681	489	540 ¹⁾	1,56	0,53	2,15	1,50	1,70 ¹⁾
Maliník, ostružiník	15	20	28	14	48 ¹⁾	0,55	0,71	1,05	0,10	0,54 ¹⁾
CELKEM	121 018	101 249	138 205	149 208	143 764	-	-	-	-	-

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2014, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2014

Plocha plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR červen 2014 (ha)

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	2142	136	1572	28	800	18	1367	51	1685	57	1154	13	8 721	302
Hrušně	172	13	185	28	26	9	168	3	85	18	68	16	704	86
Třešně	284	8	110	11	122	6	207	17	88	10	75	17	886	68
Višně	374	10	241	18	172	3	227	11	356	0	142	3	1 513	45
Meruňky	58	3	50	2	1	0	17	3	887	13	23	4	1 036	25
Broskvoně	95	7	17	0	0,5	0	26	0	406	4	8	0	553	11
Slivoně, švestky	171	14	188	3	165	47	269	22	688	77	325	157	1 806	320
Angrešt	0,1	0	1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0	0	2	0
Rybíz červ., bílý	144	0	137	1	124	0	199	2	68	0	121	0	795	3
Rybíz černý	49	0	96	4	27	7	96	5	4	0	44	43	317	59
Ořešák vlašský	8	1	5	41	0,4	0,4	0,2	1	17	60	0,3	5	32	109
Maliník, ostruž.	75	0	0	0	1	0	3	0	1	0	8	0	88	0
Ost. druhy	14	0	4	0	14	0	10	0	25	5	6	0	73	6
CELKEM	3 588	192	2 607	135	1 454	89	2 589	115	4 311	244	1 976	258	16 524	1 034

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Sklizeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2013 a prognóza na rok 2014 (t)

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		CELKEM	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Jabloně ²⁾	23 319	25 601	18 939	21 574	5 018	8 787	24 253	22 691	31 068	26 938	18 006	17 368	120 602	122 959
Hrušně ²⁾	1 567	843	1 709	698	103	144	2 934	1 716	745	257	379	156	7 437	3 813
Třešně ¹⁾	1 035	437	134	232	70	187	154	784	183	159	15	33	1 590	1 832
Višně ¹⁾	2 369	930	794	1 164	358	260	671	926	1 159	1 039	135	76	5 486	4 395
Meruňky ¹⁾	108	61	111	73	0	0	47	31	3 199	1 499	90	13	3 556	1 677
Broskvoň ¹⁾	414	139	46	49	0	0	124	105	1 296	930	8	4	1 888	1 227
Slivoně, švestky ¹⁾	710	676	578	759	472	834	879	773	2 400	1 334	1 498	1 225	6 536	5 600
Angrešt ¹⁾	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Rybíz červ., bílý ¹⁾	184	396	209	177	89	99	561	390	211	258	351	351	1 606	1 672
Rybíz černý ¹⁾	61	69	85	75	27	49	232	202	2	4	81	141	489	540
Maliny, ostružiny ¹⁾	10	42	0	0	0	0	2	4	0	0	2	2	14	48
CELKEM	29 776	29 194	22 607	24 802	6 136	10 360	29 858	27 622	40 264	32 418	20 564	19 369	149 205	143 764

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: 1) odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2014, 2) odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2014;
případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2013 vzrostly v porovnání s předchozím rokem o 11,4 % a dosáhly 1,8 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 1,2 mld. Kč (tj. o 14,3 % více v porovnání s rokem 2012), přičemž největší podíl na tržbách měla jablka (51 %). V porovnání s předchozí sezónou došlo v sezóně 2013/14 vzhledem k výrazně vyšší sklizni k nejvyššímu nárůstu tržeb za produkci meruněk, slivoní, třešní a jahod.

Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů v sezóně 2013/14 se rovněž zvýšily, a to o 6 % na 596,9 mil. Kč. K nejvýraznějšímu nárůstu tržeb došlo zejména u meruněk, višní a broskví. Jablka sklizená z těchto sadů byla zrealizována za 135,6 mil. Kč, což je meziroční pokles o 20,5 %.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2010 - 2013 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Inventarizace ovocných sadů

V roce 2014 je v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno celkem 17 558 ha produkčních ovocných sadů (tj. meziroční snížení ploch o 226 ha), z toho plodné výsadby představují 16 524 ha. Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je k červnu 2014 v registru sadů evidováno 1 156 subjektů obhospodařujících ovocné sady včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství.

V roce 2014 se výměra přestárých produkčních sadů snížila (-182 ha) a snížil se i jejich podíl na celkové výměře těchto sadů na 46,1 % (v roce 2013 činil 46,7 %). Mírně se meziročně snížila plocha sadů na začátku plodnosti a v plné plodnosti. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti podílí 30 %, resp. 33 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jableň do těchto dvou kategorií sadů spadá jen 12,5 % ploch a téměř 57 % ploch jabloňových sadů je přestárých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2014)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti	Celkem
Jabloně	ha %	302,39 3,3	825,90 9,2	2 773,14 30,7	5 121,68 56,8	9 023,11 100,0
Hrušně	ha %	86,34 10,9	151,54 19,2	366,64 46,4	185,91 23,5	790,43 100,0
Broskvoně	ha %	11,27 2,0	9,33 1,7	181,74 32,2	361,76 64,1	564,10 100,0
Meruňky	ha %	24,95 2,3	72,82 6,9	519,82 49,0	443,60 41,8	1 061,19 100,0
Třešně	ha %	68,06 7,1	87,85 9,2	447,23 46,9	351,09 36,8	954,23 100,0
Višně	ha %	44,67 2,8	122,78 7,9	842,06 54,1	547,79 35,2	1 557,30 100,0
Slivoně, švestky	ha %	320,37 15,1	380,23 17,9	1 096,57 51,6	328,96 15,4	2 126,13 100,0
Angrešt	ha %	0,00 0,0	0,12 6,3	1,78 93,7	0,00 0,0	1,90 100,0
Rybíz bílý	ha %	0,00 0,0	0,10 1,3	0,00 0,0	7,50 98,7	7,60 100,0
Rybíz červený	ha %	2,73 0,3	2,10 0,3	267,03 33,8	517,88 5,6	789,74 100,0
Rybíz černý	ha %	58,59 15,6	26,42 7,0	201,72 53,8	88,53 23,6	375,26 100,0
CELKEM	ha %	919,37 5,3	1 679,19 9,7	6 697,73 38,9	7 954,70 46,1	17 250,99 100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Podle Registru sadů ÚKZÚZ je k červnu 2013 evidováno celkem 341 zemědělských podnikatelů s výměrou 4 408,2 ha sadů v ekologickém režimu pěstování ovoce.

**Plochy intenzivních ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu
vedené v Registru sadů k červnu 2014 (ha)**

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	197,9	167,2	257,3	39,1	361,0	359,8	1 382,4
Hrušně	8,9	3,9	91,2	11,8	46,8	31,6	194,3
Třešně	20,2	23,6	20,2	11,2	18,7	73,9	167,6
Višně	11,8	0,3	30,2	4,5	62,1	108,1	217,0
Meruňky	3,0	0,5	1,0	1,6	337,8	8,6	352,4
Broskvoně	1,3	0,4	1,7	0,1	66,2	3,2	72,9
Slivoně, švestky	37,4	62,3	51,8	98,7	362,3	197,1	810,1
Rybíz červený a bílý	54,1	0,2	21,0	21,5	0,5	36,9	134,2
Rybíz černý	35,6	5,2	59,6	16,2	3,1	59,6	179,3
Angrešt	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,5
Maliník, ostružiník	66,9	0,6	0,0	0,0	0,9	2,5	70,9
Ostatní druhy	0,0	2,5	26,8	9,8	28,2	6,3	73,6
Celkem	438,9	267,7	603,3	215,9	1 361,9	892,7	3 780,6

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň
podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka

K 31. 12. 2013 dosahuje celková výměra ovocných sadů ČR v ekologickém režimu vedených v registru MZe 6 792 ha.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1995 do 31. 5. 2014 bylo v ČR nově vysázeno celkem 11 864,2 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 9 633,7 ha. V roce 2013 bylo s finanční podporou státu nově vysázeno 324,9 ha.

Plochy výsadeb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 – 31. 5. 2014 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	1 076,0	354,6	644,5	1 175,2	1 023,9	921,6	5 195,8
Hrušně	184,6	27,2	106,1	157,8	90,7	81,6	648,1
Třešně	202,8	55,4	59,2	130,2	86,3	93,0	627,1
Višně	303,2	147,0	111,7	226,8	170,2	142,0	1 101,0
Meruňky	60,6	0,8	43,4	22,0	534,6	29,6	691,1
Broskvoně	38,4	0,9	19,0	30,3	349,3	11,6	449,5
Slivoně, švestky	142,5	165,4	137,4	250,8	671,6	459,6	1 827,3
Rybíz červený a bílý	84,6	51,6	92,5	158,1	61,1	90,5	538,4
Rybíz černý	48,8	28,8	99,7	104,2	5,0	106,5	393,0
Angrešt	0,1	0,1	1,1	1,5	0,9	1,7	5,4
Maliník, ostružiník	78,7	2,2	0,0	1,7	10,5	54,0	147,1
Ostatní druhy	27,1	22,8	40,2	9,8	87,5	52,8	240,2
Celkem	2 247,7	856,9	1 354,9	2 268,4	3 091,6	2 044,6	11 864,2

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka; případné rozdíly jsou způsobeny zaokrouhlováním

Výše dotací na 1 ha:

1995 – 53 tis. Kč, **1996** – 42 tis. Kč, **1997** – 50 tis. Kč, **1998** – 80 tis. Kč,
1999 – 60 tis. Kč, **2000** – 77 tis. Kč, **2001** – 55 tis. Kč,
2002 – jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
2003 – jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč;
2004 – jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč;
 jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč
2005 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
2006 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
2007 – jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč
2008 – jádroviny 159,6 tis. Kč, peckoviny 79,8 tis. Kč, bobuloviny 39,9 tis. Kč
2009 – jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
2010 – jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč

2011 – jádroviny 145,2 tis. Kč; peckoviny 72,6 tis. Kč; bobuloviny 36,3 tis. Kč

2012 – jádroviny 196,2 tis. Kč; peckoviny 95,3 tis. Kč; bobuloviny 27,6 tis. Kč

2013 – jádroviny 194,8 tis. Kč; peckoviny 97,0 tis. Kč; bobuloviny 49,1 tis. Kč

Plochy výsadby produkčních sadů 2013/2014 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	251,2	Slivoně, švestky	107,2
Hrušně	17,8	Rybíz červený	0,0
Třešně	22,6	Rybíz černý	46,8
Višně	25,1	Angrešt	0,0
Meruňky	7,8	Maliník, ostružiník	0,1
Broskvoně	9,4	Ostatní druhy	1,6
CELKEM	489,7 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Zastoupení odrůd jabloní v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jabloní	ROK 2010 celková výměra v ha	ROK 2011 celková výměra v ha	ROK 2012 celková výměra v ha	ROK 2013 celková výměra v ha	ROK 2014 celková výměra v ha
Letní odrůdy celkem		140,7	191,0	191,2	183,6	191,5
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	174,2	164,2	156,2	155,1	153,2
	Ostatní	164,4	162,7	163,5	162,1	186,2
Podzimní odrůdy celkem		338,6	326,9	319,7	317,2	339,4
Zimní odrůdy	Šampion	520,6	513,9	499,2	491,3	493,8
	Spartan, McIntosh	647,3	630,0	577,8	559,0	515,8
	Rubín, Bohemia	678,0	654,9	619,1	633,4	629,7
	Gala	277,5	285,3	334,5	383,9	399,5
	Golden Delicious a var.	1 978,2	1 986,8	1 955,4	1 950,0	1 911,9
	Skup. Red Delicious	149,9	143,3	135,4	130,1	128,6
	Jonagold a mutace	656,3	660,4	671,8	666,8	695,7
	Melrose	120,0	145,0	141,9	133,6	120,3
	Gloster	279,1	249,9	232,9	229,9	231,8
	Rubinola	168,9	192,1	197,4	205,2	193,5
	Topaz	214,9	242,3	249,6	256,4	263,6
	Idared	1 664,9	1 657,7	1 651,5	1 659,9	1 629,2
	Melodie	85,9	80,4	76,6	74,1	76,7
	Ostatní zimní odrůdy	1 105,7	1 175,4	1 217,4	1 205,5	1 202,2
Zimní odrůdy celkem		8 547,1	8 617,4	8 560,5	8 479,0	8 492,2
CELKEM		9 026,4	9 135,3	9 071,4	9 079,8	9 023,1

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

**Plochy vykloučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí
za období 1995 – červen 2014 (ha)**

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	925,0	399,0	390,5	935,1	948,9	311,2	3 909,7
Hrušně	20,3	18,3	60,8	18,9	32,0	1,2	151,5
Třešně	203,0	45,2	21,7	46,0	57,8	43,1	416,8
Višně	227,3	74,4	109,4	178,7	254,1	69,9	913,8
Meruňky	35,2	0,0	41,2	2,8	1 196,2	0,9	1 276,3
Broskvoně	102,3	0,0	14,4	30,6	1 316,3	12,2	1 475,8
Slivoně, švestky	69,2	11,5	33,4	15,9	52,1	13,4	195,5
Rybíz červený a bílý	95,4	80,3	122,6	95,3	16,7	80,9	491,2
Rybíz černý	5,3	37,8	24,4	78,3	30,4	115,2	291,4
Angrešt	0,0	21,3	9,0	4,0	11,4	45,3	91,0
Maliník, ostružiník	5,6	1,8	0,0	16,5	3,1	45,9	72,9
Ostatní druhy	1,2	0,0	0,0	1,5	8,1	0,5	11,3
Celkem	1 689,8	689,6	827,4	1 423,6	3 927,1	739,7	9 297,2

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = mandloň, ořešák vlašský, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka

Plochy vykloučených ovocných sadů 2013/2014 (jaro)

Plodina	Výměra v ha	Plodina	Výměra v ha
Jabloně	195,6	Slivoně, švestky	21,0
Hrušně	12,8	Rybíz červený	45,3
Třešně	18,9	Rybíz černý	7,3
Višně	104,1	Angrešt	1,5
Meruňky	28,8	Maliník, ostružiník	44,6
Broskvoně	47,2	Ostatní druhy	1,5
CELKEM	528,7 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody.

Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Na rozdíl od obecných zásad integrované ochrany rostlin, která se od 1. 1. 2014 stává ze zákona povinnou pro všechny profesionální pěstitele zemědělských plodin, integrovaná produkce hlouběji rozpracovává jednotlivá témata a okruhy nad rámec těchto obecných zásad a stanovuje další úkoly.

Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR. Ke dni 31. 8. 2014 je v tomto svazu registrováno celkem 307 členů s celkovou výměrou ovocných sadů a školek 10 880 ha. V roce 2014 byla známka SISPO udělena 174 členům, kteří pěstují ovoce na 8 252 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 81 subjektům, kteří hospodaří na výměře 1 968 ha sadů. V rámci členské základny se 41 podniků s výměrou 657 ha nachází v přechodném období, pět subjektů je nevýrobních.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2014

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	4 922	911	5 833
Hrušně	377	150	527
Třešně	359	262	621
Višně	741	344	1 085
Slivoně	704	469	1 173
Meruňky	291	261	552
Broskvoně	146	90	236
Rybíz červený	535	69	604
Rybíz černý	139	67	206
Rybíz bílý	0	2	2
Ostatní	38	0	38
Celkem	8 252	2 625	10 877

Pramen: OU ČR

Odrůdy jednotlivých ovocných druhů povolených k výsadbě v roce 2014 v rámci SISPO

Jabloně	Hrušně	Třešně	Višně	Slivoně
Ametyst	Alfa	Adélka	Érdi Bőtermő	Bellamira
Angold	Amfora	Aranka	Fanal	Carpatin
Braeburn + mutace ¹⁾	Bohemica	Burlat	Gerema	Čačanská lepotica
Gala + mutace ²⁾	David	Halka	Morela pozdní	Domáci velkoplodá
Golden Delicious + mutace ³⁾	Dicolor	Horka	Morellenfeuer	Elena
Goldstar	Elektra	Justyna	Morsam	Gabrovska
Idared + mutace ⁷⁾	Erika	Kordia	Samor	Haganta
Jonagold + mutace ⁴⁾	Hortensia	Regina	Újfehértói Fürtős	Hanita
Julia	Konference	Summit		Jojo
Lipno	Lucasova	Sylvana		Katinka
Luna	Radana	Těchlovan		Presenta
Melodie	Uta	Tamara		President
Miodar	Williamsova	Van		Stanley
Opál		Vanda		Těchobuzická
Orion		Vilma		Topend plus
Rajka		Jacinta		Topfirst
Rozela		Kassandra		Topfive
Rubimeg				Tophit
Rubín + mutace ⁵⁾				Toptaste
Rubinola				Valjevka
Rubinstep				Valor
Sirius				Tegera
Šampion + mutace ⁶⁾				
Topaz + mutace ⁸⁾				
Vysočina				
Rondo				
Denár				
Goldlane				
Shalimar				

Poznámka: 1) - Braeburn Helene, B. Lochbuie Red, B. Rosabel, B. Mariri Red, B. Hidala (Hillwell), Royal Braeburn

2) - Annaglo, Galaxy, Mitchgla (Mondial Gala), Regal Prince (Gala Must), Tenroy (Royal Gala), Gala Schniga

3) - Golden Delicious Reinders, Smoothe, Dione, Delvit, Early Gold (Snygold, Erligold)

4) - Daligo, Jonabel, King Jonagold, New Jonagold, Novajo, Scheica (Jonica), Wilmuta, Jonagored, Jomured, Jonagold Boerekamp (Early Queen), Jomar (Marnica), Jonagored Supra, Jonaveld (First Red), Rubinstar, Red Jonaprince (Red Prince)

5) - Bohemia, Gold Bohemia

6) - Šampion Arno, Šampion Reno, Šampion Reno 2, Šampion Red

7) - Red Idared, Idaredest, Neidared

8) - Red Topaz

Broskvoně	Meruňky	Nektarinky	Rybíz červený	Rybíz černý
Cresthaven	Avirine (Bergarouge)	Maria Aurelia	Detvan	Ben Connan
Diamond Princess	Bergeron	Maria Laura	Holandský červený	Ben Gairn
Merspri	Cotpy (Pinkot, Pinkcot)	Stark Redgold	Losan	Ben Hope
Redhaven	Cotsy (Versyl-Sylvercot)	Tena	Rondom	Ceres
Symfonie	Goldrich	Zaitabo (Big Top)	Rovada	Ůjebyn
Zaifer (Royal Glory)	Hargrand	Harko	Rubigo	Titania
Zainoar (Rubirich)	Kioto		Vitan	Triton
Zaifuro (Fidelia)	Leskora			
Alix	Velkopavlovická			

Maliník	Angrešt
Ada	Darek
Canby	Invicta
Glen Ample	Karát
Medea	Matys
Tulameen	Mistrál
Heritage	Pax
Polka	Prima
	Remarka
	Rixanta

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řešeny v rámci Programu rozvoje venkova nařízením vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení řeší rovněž podmínky a podpory v ekologickém ovocnářství.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2013 se produkce školkařských výpěstků výrazně zvýšila (meziroční nárůst o 20,5 %). K největšímu nárůstu zájmu malospotřebitele o výsadbu došlo především u višně, třešně, broskvoní, jablek a borůvek. Naproti tomu se výrazně snížila produkce školkařských výpěstků hrušní, mandloní, rybízu černého, kdouloní a lísky obecné.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jabloň	805 386	891 802	1 158 537	1 383 056	1 278 133	1 084 943	1 074 292	1 366 031
Hrušeň	258 909	294 741	243 581	290 736	247 905	245 152	235 616	220 110
Třešeň	169 480	148 631	120 472	130 492	157 056	150 502	134 613	183 573
Višeň	113 749	94 052	57 793	62 925	61 386	41 252	36 037	50 575
Slivoň	343 954	340 576	291 971	300 082	351 014	321 822	235 169	266 914
Meruňka	259 170	293 153	233 444	274 173	206 630	177 449	154 369	185 097
Broskvoň	212 103	160 101	129 845	127 742	115 367	107 017	90 451	122 618
Mandloň	480	1 305	1 755	4 169	4 061	2 525	1 344	794
Kdouloň	560	614	1 540	2 596	2 146	2 287	583	328
Ořešák vlašský	36 142	52 048	48 798	65 478	72 784	74 359	68 052	80 433
Kaštanovník jedlý	-	-	-	504	-	200	20	2 350
Angrešt	241 507	230 816	213 630	193 783	207 307	173 176	174 711	216 102
Rybíz bílý	45 867	41 796	44 424	42 424	51 442	38 764	56 473	59 610
Rybíz černý	264 353	186 254	154 276	166 561	279 181	246 854	221 875	204 342
Rybíz červený	265 113	243 610	259 813	232 434	255 788	197 616	242 952	253 062
Maliník	343 414	298 138	316 327	340 307	405 691	305 781	246 087	291 503
Ostružiník	42 669	41 772	37 490	31 898	58 138	37 243	21 381	43 470
Borůvka	16 120	24 266	169 431	236 016	203 027	146 476	68 870	327 351
Jahodník	8 011 367	6 541 637	7 976 322	7 150 330	5 804 365	7 282 205	5 664 260	6 647 167
Líska obecná	4 930	5 649	3 585	2 171	3 100	9 246	7 950	4 985

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Broskvo- mandloň	-	-	-	900	1 647	7 325	9 627
Broskvoň	91 900	65 500	56 672	139 900	175 156	158 561	236 821
Hrušeň	96 750	58 500	59 100	88 600	124 150	92 700	27 100
Jabloň	1 234 835	1 606 786	1 523 203	1 203 562	1 469 090	1 184 233	1 170 030
Kaštanovník	-	-	150	-	-	-	-
Kdouloň	88 907	113 040	170 517	129 850	79 958	67 860	77 860
Mahalebka	63 500	41 600	36 300	12 300	35 300	28 400	16 500
Mandloň	-	-	-	5 050	7 640	17 043	5 500
Meruňka	213 000	90 600	45 100	54 300	49 800	61 200	148 300
Meruzalka	861 228	893 925	832 315	928 450	796 510	917 380	899 792
Ořešák vlašský	54 100	72 110	107 200	99 770	114 040	110 800	139 000
Slivoň	144 550	463 557	849 320	1 715 070	2 442 705	2 021 830	1 857 960
Třešeň	149 400	138 184	139 464	79 960	136 290	58 300	37 440
CELKEM	2 998 170	3 543 802	3 819 341	4 457 712	5 531 286	4 725 632	4 625 930

Pramen: ÚKZÚZ Brno, odbor trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

V únoru roku 2014 proběhlo statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2013. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování se v roce 2013 meziročně klesl o 19 % a dosáhl objemu 66 797 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska se oproti roku 2012 snížil o 27 % na 41 652 t. Největší podíl v nákupu čerstvého ovoce pro zpracování z tuzemska tvořila, podobně jako v předchozích letech, průmyslová jablka (28 564 t, tj. meziroční pokles téměř o 30 %). Nákup čerstvého ovoce ze zahraničí pro výrobu ovocných výrobků vzrostl meziročně o 6 % na celkových 10 060 t. Při srovnání s rokem 2012 se ze zahraničí nakoupilo o 7 % méně ovoce zmrazeného a sušeného, ovocných protlaků a koncentrátů (14 436 t). Borůvky, brusinky, maliny a ostružiny se nakupovaly většinou ze zahraničí již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2011		2012		2013	
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	5 504	*	6307	2 637	*	*	5,37	11,49	2,07	4,42	5,87	12,33
Jablka průmyslová	27 671	40 036	28 564	*	*	*	2,18	3,70	1,71	5,25	1,97	4,11
Hrušky	2 028	1 314	1 468	*	*	*	1,85	4,31	1,87	3,93	1,96	3,88
Třešně	381	218	225	111	*	407	12,57	14,75	12,00	13,81	10,05	11,62
Višně	1 897	911	2 061	*	*	138	10,55	14,62	13,59	17,12	10,10	12,71
Meruňky	773	299	936	*	*	*	9,90	11,44	8,80	11,88	7,70	10,09
Broskve (vč. nektarinek)	*	*	*	*	*	*	8,70	9,04	8,31	10,40	7,86	8,89
Rybíz červený	237	138	117	-	-	-	7,24	8,18	6,48	6,77	7,04	7,04
Rybíz černý	*	*	43	-	-	-	*	*	*	*	10,87	12,19
Švestky pravé	586	334	584	647	271	312	7,10	9,17	6,47	10,08	6,39	9,51
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	932	595	672	*	*	3 079	4,35	7,52	6,01	7,28	3,38	6,59
Vinné hrozny	5	*	54	*	*	*	15,38	15,42	*	*	15,75	15,75
Jahody	*	-	-	55	*	*	22,06	26,31	*	*	*	*
Angrešt	*	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*
Borůvky	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	-	-	-	100	*	*	26,22	27,74	*	*	*	*
Ostružiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šípek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*		*	*	*	*	9,79	14,83	8,22	38,63	10,71	21,97
CELKEM	40 725	57 044	41 652	8 195	9 518	10 060						

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka:¹⁾ náкупní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro další zpracování (zmrazené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t				Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	původem z tuzemska		původem ze zahraničí		2012		2013	
	2012	2013	2012	2013	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	16,99	35,06	7,90	68,60
Jablka průmyslová	*	248	2 094	1 015	9,48	49,89	16,37	189,88
Hrušky	-	*	*	*	15,68	37,03	20,22	69,49
Třešně	-	-	*	*	*	*	*	*
Višně	16	*	537	651	35,51	131,36	34,02	99,56
Meruňky	21	23	1 095	1 080	20,43	34,25	23,82	31,50
Broskve (vč. nektarinek)	-	-	*	*	18,18	28,16	17,92	26,48
Rybíz červený	*	*	43	*	14,16	20,28	21,15	51,85
Rybíz černý	*	7	63	40	50,46	73,05	32,30	56,28
Švestky pravé		*	*	*	5,42	94,27	16,96	136,53
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	*	*	1 754	1 837	13,84	41,25	12,66	48,71
Vinné hrozny	-	*	315	336	49,41	52,57	51,86	110,73
Jahody	*	*	1 269	1 266	31,20	126,95	32,46	103,03
Angrešt	-	-	-	-	-	-	-	-
Borůvky	6	*	398	552	79,97	213,52	70,89	304,33
Brusinky	-	*	257	268	72,23	87,98	58,88	77,49
Maliny	*	*	262	321	27,76	93,25	45,91	111,78
Ostružiny	*	-	43	77	30,95	48,99	41,06	54,55
Šípek	-	-	51	*	29,41	31,34	32,47	33,94
Ostatní	*	6	3 216	*	16,32	246,03	16,62	259,77
CELKEM	484	649	15 550	14 436				

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ náкупní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;
* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproductů se v roce 2013 oproti roku 2012 zvýšila o 20 % na 91 022 t. Největší podíl z celkové výroby ovocných výrobků (36 %) měla výroba ovocných šťáv. V roce 2013 měla na výrobě šťáv největší podíl výroba šťavy jablečné, jejíž výroba se v porovnání s předchozím rokem zvýšila více jak dvojnásobně. Naopak výroba jablečného koncentrátu se meziročně snížila na třetinu. Přesné údaje však nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů. Výroba dětské a kojenecké ovocné výživy tvořila z celkové výroby 27 %. Džemů a marmelád se v roce 2013 vyrobilo 16 264 t, tzn. o 4 % více než v předchozím roce. Výroba kompotů meziročně vzrostla o 32 % na 4 714 t.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2009	2010	2011	2012	2013
Džemy, marmelády, švestková povidla, rosoly apod.		12 499	13 225	15 978	15 686	16 264
Ovocné šťávy celkem		*	*	*	26 567	33 018
v tom	jablečná	*	*		7 116	15 541
	koncentrát (nad 67° Brix)	*	2 758	4 074	5 989	*
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	-	-	*	*	*
	višňová	231	384	*	*	815
	ostatní		*	4 687		*
Proslazené (kandované) ovoce			*	*	*	*
Dětská a kojenecká výživa ovocná		24 330	25 728	25 279	24 262	24 453
Kompoty		5 357	3 053	4 582	3 574	4 715
Sušené ovoce		188	-	*	*	225
Ovocné pyré		152	183	192	170	232
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		1 099	1 064	1 155	704	696
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol)		11 386	6 254	2 782	4 387	11 352
CELKEM		81 199	70 401	76 283	75 606	91 022

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

V posledních letech pokračuje trend modernizace skladových kapacit v ovocnářství. Větrané sklady používají v současnosti převážně jen menší ovocnářské farmy ke krátkodobému (dočasnému) přechovávání produkce v podzimním a raně zimním období. Stále více takových kapacit je přebudováno na izolované sklady s aktivním chlazením. V rámci větších ovocnářských podniků se modernizace zaměřuje zejména na budování nejnovějších technologií skladování v atmosféře (ULO). Sklady tohoto typu již představují více než 50 % skladové kapacity.

Přestavba stávajících a budování nových skladových kapacit je investičně vysoce náročná a vzhledem k vývoji v sektoru v posledních několika letech lze i přes dotační podporu v rámci PRV bohužel předpokládat dočasnou stagnaci modernizace.

Pro sezónu 2013/14 bylo po sklizni počátkem prosince 2013 naskladněno 39,4 tis. t jablek, což je meziroční nárůst o 2,1 %. Celková skladovací kapacita byla tak využita pouze ze 43,2 %.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2014 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 010	3 490	-	8 620	13 120
Severní Morava	690	1 810	-	7 340	9 840
Východní Čechy	3 500	12 000	-	16 000	31 500
Střední Čechy	-	5 100	4 250	6 350	15 700
Jižní a záp. Čechy	1 830	6 090	150	1 000	9 070
Severní Čechy	790	4 105	-	7 000	11 895
CELKEM ČR	7 820	32 595	4 400	46 310	91 125
Změna 2014/2013 v %	-13,2	+12,6	0	+20,5	+12,8

Pramen: OU ČR

Česká jablka byla vyskladňována ve větší míře do června 2014. Podíl tuzemských jablek na trhu v této sezóně klesl na 36 % ze 38 % v minulé sezóně.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1. 12. 2010	1. 12. 2011	1. 12. 2012	1. 12. 2013	1. 1. 2014	1. 2. 2014	1. 3. 2014	1. 4. 2014	1. 5. 2014	1. 6. 2014
Spartan, McIntosh	124	157	573	109	20	0	0	0	0	0
Šampion	964	823	1 498	1 347	1 68	564	198	81	55	0
Rubín	635	321	1 005	1 482	644	303	221	5	0	0
Gala	278	319	563	2 090	1 487	1 107	780	431	273	0
Ostatní raně zimní	251	236	280	189	73	36	21	10	0	0
Golden Delicious	6 423	10 437	9 464	11 485	10 890	7 772	6 656	5 170	3 476	1 947
Idared	12 780	7 546	15 286	11 031	10 169	8 756	6 916	4 902	2 862	1 576
Jonagold a mutace	3 143	3 155	3 977	5 800	4 509	3 570	2 908	2 036	1 295	558
Topaz	867	249	1 096	1 418	1 138	987	506	131	22	0
Melrose	589	720	587	475	333	338	275	216	80	15
Gloster	1 754	1 515	1 833	1 339	919	546	197	44	6	0
skup. Red Delicious	241	113	519	249	138	120	92	66	15	0
Zvonkové	261	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Braeburn	-	167	168	758	763	681	618	429	188	0
Ostatní zimní	1 385	466	1 717	1 607	1 033	559	504	254	75	0
Jablka celkem	29 695	26 224	38 566	39 379	33 184	25 339	19 892	13 775	8 347	4 096
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku (%)	-30,4	-11,7	+47,1	+2,1	+4,8	+1,3	+12,5	+40,3	+43,2	+100,0

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

V roce 2013 zůstaly ceny zemědělských výrobců (CZV) ovoce téměř na úrovni předchozího roku. Index CZV 2013/2012 činil 99,7. V důsledku nízké úrody se meziročně nejvíce zvýšila cena třešní (+17 %), bílého a červeného rybízu (+12 %) a průmyslových jablek (+8 %). K poklesu průměrné ceny došlo u broskví a nektarinek (-12 %), meruněk (-5 %) a jahod (-4 %).

Průměrné CZV konzumních jablek se v roce 2014 pohybovaly do května mírně nad úrovní cen loňského roku, od července jejich cena spíše klesá.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Jablka konzumní	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607	9 856	9 624	9 761	10 262
Jablka moštová	2 417	5 112	1 782	1 298	2 668	3 043	3 171	3 433	3 099
Hrušky	10 215	11 133	11 319	8 400	11 755	10 049	11 153	11 253	9 716
Broskve	12 829	12 806	12 010	9 891	12 855	13 004	15 179	13 339	13 505
Meruňky	14 375	16 155	19 182	14 584	19 884	20 143	24 120	22 835	21 924
Švestky	8 090	10 500	9 180	7 964	10 364	8 333	9 820	10 258	9 536
Třešně	24 746	19 900	29 366	26 460	30 314	30 601	31 757	37 120	32 490
Višně	-	-	-	-	-	-	-	15 339	9 908
Rybíz červený a bílý	6 442	11 889	7 647	6 643	7 017	8 602	7 855	8 693	7 434
Rybíz černý	-	-	8 400	9 500	9 500	-	-	-	-
Ořechy vlašské	35 000	33 000	32 000	-	-	40 000	45 478	-	-
Jahody tříděné	34 715	47 072	-	37 960	-	-	51 341	49 125	48 500

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 31. 8. 2014

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Leden	8 651	9 037	11 295	7 474	7 690	10 193	9 646	9 844	10 526
Únor	8 317	7 929	11 039	7 259	7 650	9 426	9 491	9 673	10 800
Březen	8 041	8 657	11 765	8 226	7 343	9 351	9 458	9 503	10 319
Duben	8 803	8 763	12 391	8 829	6 931	10 111	9 590	9 547	10 217
Květen	10 178	8 910	12 675	8 019	7 430	10 665	9 788	8 816	9 701
Červen	9 423	8 950	13 095	9 200	7 926	9 688	10 407	8 919	10 971
Červenec	11 107	11 000	14 412	10 201	8 307	11 590	11 468	12 110	11 333
Srpen	10 597	10 768	13 518	10 001	10 063	11 490	10 904	11 264	9 351
Září	9 186	11 259	10 942	8 233	8 734	10 774	9 521	10 746	9 407
Říjen	8 333	11 152	9 212	7 180	9 421	9 469	9 151	9 819	
Listopad	7 033	11 474	8 235	7 513	9 310	8 730	9 927	9 267	
Prosinec	7 751	11 425	7 299	8 088	9 669	9 843	10 018	9 752	
Průměr	8 922	10 256	10 371	7 808	8 607	9 856	9 624	9 761	10 262

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Spotřebitelské ceny ovoce se v roce 2013 v průměru meziročně opět zvýšily o 6 %. Ze sledovaných druhů ovoce mírného pásma vzrostla nejvíce průměrná roční spotřebitelská cena broskví a nektarinek (+12 %), konzumních jablek (+11 %) a stolních hroznů (+3 %). Naopak cena jahod se snížila o 5 %.

V roce 2014 se ceny všech sledovaných druhů ovoce mírného pásma pohybují spíše pod úrovní cen stejného období roku 2013. Při porovnání průměrné ceny za období leden až září roku 2014 s průměrnou cenou stejného období roku 2013 vykazuje pokles cena konzumních jablek (-8,7 %), broskví (-7,6 %) a jahod (-1,3 %). Naproti tomu k nárůstu cen došlo u stolních hroznů (+2,6 %). V měsíci září 2014 lze vysledovat zvýšení cen – kromě jablek – v porovnání se stejným měsícem minulého roku.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Leden	28,54	31,59	31,54	154,26	151,76	156,88	92,60	97,89	104,17	186,87	186,32	152,61
Únor	29,71	31,83	32,37	118,55	116,43	123,60	69,66	90,59	90,42	129,56	122,15	125,82
Březen	28,61	32,17	31,78	81,41	102,39	96,32	60,73	76,83	94,04	106,68	98,19	99,38
Duben	29,58	31,63	33,84	82,23	100,71	95,09	70,49	76,23	88,01	92,31	79,50	74,90
Květen	30,23	35,14	33,24	114,92	85,07	73,08	77,14	77,83	71,85	85,71	84,37	82,07
Červen	30,30	38,84	33,73	69,57	70,73	54,46	92,82	79,21	71,09	97,53	85,95	77,16
Červenec	32,59	40,66	33,71	39,91	53,53	35,76	69,02	69,93	65,54	94,94	84,20	108,22
Srpen	32,71	42,05	32,75	33,27	38,79	26,78	47,59	49,53	50,24	107,22	99,52	100,87
Září	34,40	36,76	29,88	34,90	32,14	32,41	39,24	43,12	43,31	100,40	103,42	110,00
Říjen	33,32	30,60		36,40	33,79		40,47	39,25		138,61	127,77	
Listopad	31,90	30,69		39,51	99,25		48,26	41,69		183,47	174,44	
Prosinec	30,94	31,62		132,74	167,83		81,50	67,17		184,41	186,81	
Průměr za rok	31,07	34,46	32,54	78,14	87,70	77,15	65,79	67,44	75,41	125,64	119,39	103,45

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Poměrně výrazně vzrostly v roce 2013 průměrné spotřebitelské ceny jižního ovoce, a to především ceny citrónů a kiwi, u kterých tento trend pokračoval i v roce 2014.

Při porovnání průměrné ceny za období leden až září roku 2014 s průměrnou cenou stejného období roku 2013 vykazuje snížení cena pomerančů (-4,7 %) a banánů (-2,8 %), zatímco k nárůstu cen došlo u kiwi (+29,1 %) a citrónů (+14,7 %).

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Leden	26,48	28,21	27,13	24,84	26,41	31,79	29,30	25,32	35,60	36,58
Únor	26,40	24,30	24,88	28,37	28,30	33,62	28,82	26,76	35,47	35,02
Březen	26,91	23,86	27,51	29,04	30,15	32,39	27,37	25,14	34,32	34,03
Duben	27,54	26,82	26,62	27,38	28,20	32,88	27,19	27,66	35,46	34,32
Květen	28,24	27,18	28,29	30,79	29,96	35,71	27,70	30,86	42,40	40,48
Červen	29,77	27,15	30,45	33,09	30,15	42,51	30,86	35,23	45,58	44,21
Červenec	38,72	28,28	33,83	34,70	31,13	48,05	30,49	41,43	44,16	46,81
Srpen	37,03	28,32	35,71	37,91	31,01	59,03	32,65	44,87	46,41	72,55
Září	35,17	30,11	36,26	36,54	34,15	61,58	35,65	47,19	55,58	85,89
Říjen	34,02	36,60	36,42	36,95		41,77	30,10	40,20	40,74	
Listopad	32,61	29,76	31,87	31,39		32,86	27,03	36,64	37,77	
Prosinec	27,77	27,51	25,05	27,73		30,47	24,81	34,47	35,81	
Průměr	30,89	28,17	30,33	31,56	29,94	40,22	29,33	34,65	40,77	47,77

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Leden	27,22	29,58	27,28	34,07	31,97	37,23	50,08	45,65	47,92	54,10
Únor	27,26	33,53	34,09	34,78	32,82	39,71	50,70	45,00	50,28	53,86
Březen	29,05	32,52	35,97	34,79	33,94	38,93	51,54	44,03	50,66	64,78
Duben	28,26	27,67	31,57	33,99	36,02	44,60	51,08	45,01	48,03	66,31
Květen	28,90	31,11	34,16	33,38	32,61	40,86	53,62	46,78	59,20	70,20
Červen	31,13	24,05	28,01	31,31	32,38	45,22	58,22	54,88	64,04	83,67
Červenec	29,92	22,85	29,42	31,32	28,84	51,38	58,04	57,79	64,67	82,91
Srpen	25,52	22,51	28,81	30,85	28,60	49,70	58,20	60,20	64,78	92,10
Září	27,14	22,50	28,09	29,20	28,20	54,76	57,90	63,90	64,19	95,57
Říjen	24,30	24,54	32,11	26,74		53,64	60,27	58,14	62,97	
Listopad	23,98	25,50	27,82	25,96		51,11	59,51	52,21	56,99	
Prosinec	26,27	26,12	31,82	32,74		50,58	46,42	50,40	52,79	
Průměr	27,41	26,87	30,76	31,59	31,71	46,48	54,63	52,00	57,21	73,72

Pramen: ČSÚ

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

V roce 2012 došlo ke snížení spotřeby ovoce o 6 % na 74,6 kg/os./rok z důvodu výrazného poklesu spotřeby nejen ovoce mírného pásma, ale i ovoce jižního.

Spotřeba ovoce v ČR se od začátku hospodářské krize před pěti lety snížila asi o pětinu. Zatímco v roce 2009 na jednoho obyvatele připadala spotřeba 90,4 kg ovoce, v roce 2012 to bylo 74,6 kg, tj. snížení o 17,5 %. Největší pokles (téměř o 30 %) postihl jablka, která jsou tradičně ovocem s nejvyšší spotřebou. Pokles spotřeby je zaznamenán nejen u ovoce mírného pásma, ale i u jižního ovoce. Spotřeba pomerančů a mandarinek na osobu a rok, které jsou po jablkách na druhém místě, klesla z dřívějších téměř 13 kg v roce 2009 na 11,3 kg v roce 2012. Rovněž spotřeba banánů se propadla téměř o pětinu na 10,1 kg.

Na spotřebě se negativně projevuje i nižší koupěschopnost obyvatel v posledních letech a rovněž i vyšší ceny ovoce v obchodech. Na nižší spotřebě se také odráží stále nižší samozásobení obyvatelstva ovocem ze zahrádek.

Pokles spotřeby ovoce vykazují i ostatní země EU. Spotřeba jablek v EU klesla za poslední čtyři roky z 20,7 kg na osobu a rok na 17,9 kg. V sezóně 2012/2013 se spotřeba jablek snížila o 2 až 7 % zejména v Německu, Rakousku, Velké Británii, Španělsku a Itálii, kde ceny jablek meziročně vzrostly o 12 – 19 %.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

- tj. přepočet všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Ovoce celkem	75,0	70,1	73,5	76,2	83,8	80,5	88,1	85,4	89,1	90,4	84,0	79,4	74,6	77,5
z toho : - ovoce m.p.	47,5	43,4	46,6	47	50,3	47,1	56,1	51,4	54,1	55,4	46,8	46,6	43,4	45,0
- jižní ovoce	27,5	26,7	26,9	29,2	33,5	33,4	30,0	34,0	35,0	35,0	37,3	32,8	31,2	32,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů). Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

* odhad MZe

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Jablka	22,0	24,7	23,8	24,2	24,4	26,6	24,6	26,5	26,7	22,5	20,0	19,1
Hrušky	1,8	1,7	1,6	1,8	1,8	2,0	2,6	2,7	3,4	2,6	3,0	2,7
Švestky	3,7	3,6	3,6	4,6	5,1	3,1	5,9	4,6	4,4	4,0	4,6	4,3
Třešně	1,1	1,1	1,0	1,6	0,9	1,5	1,6	1,4	1,5	1,0	1,2	1,1
Višně	0,5	0,8	0,9	1,4	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5
Meruňky	1,1	1,5	2,1	2,5	1,7	3,3	2,3	2,1	2,3	1,4	1,6	1,7
Broskve	3,2	3,9	3,3	3,5	4,5	5,4	4,5	4,3	4,7	4,5	4,4	3,9
Rybíz	1,4	1,1	1,2	1,9	1,3	0,9	1,2	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2
Angrešt	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Jahody zahradní	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9	3,1	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	2,4
Vinné hrozny	2,9	2,9	3,3	3,5	4,1	4,2	3,9	4,8	4,0	3,5	4,1	3,5
Lesní plody	2,5	2,3	2,3	1,8	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,9
Ostatní ovoce m.p.	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0
Citrony a grapefruity	2,8	3,0	3,2	3,8	3,8	3,6	3,7	3,8	4,2	4,3	4,4	4,1
Pomeranče, mandarinky	11,5	11,7	12,5	13,0	13,8	13,7	13,8	12,3	12,6	13,8	12,2	11,3
Banány	9,8	9,9	10,4	12,8	9,6	8,9	9,6	12,2	12,2	12,4	10,5	10,1
Ananas	-	-	-	-	-	-	-	2,2	1,5	1,7	1,9	1,7
Kiwi	-	-	-	-	-	-	-	0,8	1,2	1,5	0,8	0,8
Ostatní jižní ovoce	2,6	2,3	3,1	3,9	6,2	5,8	6,9	6,7	5,9	6,7	5,8	5,7
Ořechy ve skořápce ¹⁾	2,6	2,9	3,0	3,0	3,2	3,9	4,0	3,9	3,8	3,5	3,5	3,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a mírou koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR má od roku 2011 klesající tendenci. V roce 2013 zaznamenal z množství hlediska mírný pokles (-1 %) na 536,7 tis. t čerstvého a sušeného ovoce. Hodnota dovezeného ovoce však vzrostla o 10,5 % na 12,6 mld. Kč. K největšímu poklesu v porovnání s předchozím rokem došlo u dovozu kiwi, broskví, nektarinek, hrušek, ananasu a mandarinek, naproti tomu se meziročně zvýšil dovoz pomerančů, banánů, citrónů a švestek. Dodávky ovoce ze zemí EU meziročně poklesly na 330,6 tis. t (tj. -6,1 %) a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely téměř 62 %. Nejvíce se do ČR dovážely banány, dále pak jablka, pomeranče, mandarinky a stolní hrozny. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (111,5 tis. t) a Itálie (47,8 tis. t), dále pak Německo (43,9 tis. t), Polsko (35,7 tis. t), Slovensko (24,5 tis. t) a Řecko (18,8 tis. t). Dovoz ovoce z těchto zemí představoval 85% podíl na celkovém objemu dovezeného ovoce v tomto roce ze zemí EU.

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2013 meziročně vzrostl o necelých 7 % na 199,2 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, meruňky, švestky, ananas, stolní hrozny a arašidy. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Ekvádor, Turecko, Kostarika, Kolumbie, Jihoafrická republika a Argentina.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Jablka	70 942	70 724	62 862	82 889	74 304	86 201	81 473	53 977
Hrušky	9 214	10 308	9 701	10 670	14 520	11 556	8 380	8 491
Třešně	100	177	247	159	478	261	458	225
Višně	24	24	31	33	24	136	282	143
Meruňky	2 658	3 823	5 340	4 718	4 348	6 761	5 472	5 967
Broskve	10 773	10 550	11 159	12 903	12 962	12 417	9 876	10 822
Nektarinky	16 732	15 799	21 826	22 172	22 514	18 917	17 272	14 275
Švestky, slívy	8 027	10 740	7 905	10 100	8 755	8 519	10 808	4 828
Rybíz, angrešt	55	15	13	16	10	9	8	13
Jahody	7 411	7 031	8 547	7 311	8 618	10 577	10 627	10 807
Maliny, ostružiny	56	109	177	221	195	150	278	327
Brušinky, borůvky	108	227	179	226	266	237	199	299
Citróny	26 696	24 170	27 987	29 766	33 161	32 718	34 570	20 108
Grapefruity	13 580	13 381	14 566	13 646	13 909	12 881	15 064	8 415
Mandarinky	66 906	54 337	48 394	54 593	58 709	62 018	51 925	22 259
Pomeranče	60 177	56 746	57 092	64 864	60 851	56 982	63 778	39 203
Ananas	21 144	12 161	10 566	12 378	11 404	11 433	9 377	6 732
Banány	123 219	153 142	160 867	198 737	145 702	130 962	136 796	90 308
Kiwi	16 071	9 627	14 850	17 561	10 461	10 057	7 164	3 361

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1.1. – 31.8.2014

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu se v roce 2013 klesl meziročně o 20 % na 160,6 tis. t v celkové hodnotě 3,6 mld. Kč. Příčinou byl pokles vývozu jablek pro průmyslové zpracování v porovnání s předchozím rokem, kdy jich bylo vyvezeno rekordní množství. Export ovoce do zemí EU dosáhl 160,3 tis. t a na celkovém objemu vyvezeného ovoce se podílí 99,8 %. Nejvíce ovoce bylo dodáno na trh Slovenska (70,9 tis. t), Německa (40,9 tis. t), Rakouska (17,7 tis. t), Polska (10,7 tis. t) a Rumunska (5,6 tis. t).

Vývoz do třetích zemí v objemu 0,2 tis. t směřoval hlavně do Chorvatska, na Island, Ukrajinu a Chile, kam byla vyvezena zejména jablka, arašídý, dále sušené švestky, rozinky, mandle a lískové oříšky.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Jablka	52 653	62 389	59 866	56 856	40 201	114 553	70 271	11 215
Hrušky	1 881	1 631	1 935	2 013	2 302	2 051	1 639	2 193
Třešně	557	961	1 377	1 284	1 989	1 360	400	696
Višně	5 481	3 681	3 549	2 239	3 815	1 586	2 053	1 968
Meruňky	693	276	307	271	182	289	316	344
Broskve	800	1 021	1 365	1 325	1 423	1 345	1 170	1 283
Nektarinky	1 094	1 052	2 133	2 390	2 341	1 778	1 732	1 247
Švestky, slívy	577	647	708	980	437	832	1 053	300
Rybíz, ang-rešt	2 015	970	1 786	113	17	1 872	1 231	993
Jahody	401	465	381	350	212	216	393	973
Borůvky, brusinky	4	36	6	13	13	15	21	5

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1.1. – 31.8.2014

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2013

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	80 290	145 180	-64 890	710 780	2 801 864	-2 091 084
Hrozny stolní čerstvé	3 615	35 918	-32 303	147 649	1 198 404	-1 050 755
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	66 271	326 607	-260 336	1 460 164	6 023 235	-4 563 071
Ovoce ostatní čerstvé	139	1 312	-1 173	9 992	49 567	-39 575
Ovoce skořápkové	6 000	15 712	-9 712	1 068 279	1 788 638	-720 359
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	4 317	12 022	-7 705	235 890	730 186	-494 296
OVOCE CELKEM	160 632	536 752	-376 120	3 632 755	12 591 894	-8 959 139

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2013 meziroční nárůst o 6,6 % na objem 123,1 tis. t především z důvodu zvýšení dovozu konzervovaného ovoce, džemů a zavařenin. Nejvýznamnějšími dodavateli zpracovaného ovoce bylo Polsko, Rakousko, Německo a Itálie.

V roce 2013 se vývoz zpracovaného ovoce zvýšil o 24,3 % a dosáhl 53,5 tis. t. Výrazně vzrostl vývoz ovocných šťáv, džemů, zavařenin a konzervovaného ovoce, a to zejména na Slovensko a do Německa, dále také do Rakouska, Polska a Maďarska.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2013

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	4 594	11 618	-7 024	133 846	423 750	-289 904
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	98	888	-790	4 910	39 729	-34 819
Ovoce prozatímně konzervované	58	106	-48	1 298	6 494	-5 196
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	76	572	-496	7 034	33 466	-26 432
Džemy, zavařeniny, protlaký, též s cukrem	9 886	11 708	-1 822	391 845	543 721	-151 876
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	15 069	53 659	-38 590	716 758	2 105 877	-1 389 119
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	23 732	44 541	-20 809	474 464	1 047 125	-572 661
CELKEM	53 513	123 092	-69 579	1 730 155	4 200 162	-2 470 007

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2013/14 bylo do ČR dovezeno 78,0 tis. t konzumních jablek, což představuje meziroční nárůst o 9 %. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek bylo v této sezóně Polsko (35,2 tis. t), dále Slovensko (15,6 tis. t), Itálie (12,7 tis. t) a Německo (6,3 tis. t). Nejvíce moštových jablek pocházelo ze Slovenska (3,3 tis. t).

Vývoz moštových jablek z ČR v porovnání s rekordním vývozem předchozí sezóny klesl na 52,6 tis. t. Moštová jablka směřovala na trhy Německa (31,3 tis. t), Rakouska (17,0 tis. t) a Itálie (4,0 tis. t). Vývoz konzumních jablek se meziročně rovněž snížil o 12,5 % na 11,2 tis. t a směřoval především na Slovensko (10,8 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7. – 30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2009	DOVOZ	62 147	715	2009/10	DOVOZ	74 435	26
	VÝVOZ	9 329	50 537		VÝVOZ	12 213	49 273
2010	DOVOZ	79 823	3 377	2010/11	DOVOZ	71 374	3 436
	VÝVOZ	13 458	43 494		VÝVOZ	12 137	38 549
2011	DOVOZ	74 134	170	2011/12	DOVOZ	87 133	572
	VÝVOZ	10 313	29 888		VÝVOZ	10 675	31 047
2012	DOVOZ	83 331	2 870	2012/13	DOVOZ	73 184	2 903
	VÝVOZ	13 443	101 110		VÝVOZ	12 744	103 926
2013	DOVOZ	75 155	6 318	2013/14*	DOVOZ	77 951	6 184
	VÝVOZ	15 233	55 038		VÝVOZ	11 153	52 561

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

V rámci třetích zemí byla konzumní jablka do ČR dovážena zejména z Chile, Brazílie, Argentiny, Jihoafrické republiky, Nového Zélandu, menší objemy z Číny, Turecka a Izraele.

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. Po přechodném meziročním poklesu v roce 2012 se v roce 2013 saldo z hlediska hmotnostního opět meziročně zvýšilo o 11,1 % a z hlediska finančního o 6,7 %.

K výraznějším ročním výkyvům dochází u bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce. V porovnání s rokem 2012 kleslo saldo v roce 2013 z hlediska hmotnostního o 4 %, avšak z hlediska finančního došlo k nárůstu o 13,2 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuny	-404 686	-399 685	-395 590	-453 958	-422 975	-338 522	-376 120
Tisíc Kč	-7 071 772	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326	-8 440 077	-8 392 908	-8 959 139

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuny	-90 262	-97 699	-100 855	-115 775	-102 547	-72 475	-69 579
Tisíc Kč	-1 831 725	-2 631 243	-2 271 552	-2 516 832	-2 738 587	-2 182 503	-2 470 007

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMA V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14*
Domácí produkce	274,1	258,9	193,6	158,9	227,9 ¹⁾	194,5
z toho: produkční sady	156,7	145,0	103,3	79,1	117,9	120,6
Dovoz	60,7	74,5	74,8	87,7	76,2	84,1
Celková nabídka	334,8	333,4	268,4	246,6	304,1	278,6
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	172,2	173,0	144,9	147,5	143,4	156,9
Nerealizovaná produkce	32,0	50,9	24,5	20,3	2,0	15,0
Nákup ke zpracování	65,4	48,0	48,3	37,1	42,0	43,0
Vývoz	65,2	61,5	50,7	41,7	116,7	63,7
Celková poptávka	334,8	333,4	268,4	246,6	304,1	278,6

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady, 1) sklizeň jablek upravena na základě bilance

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Domácí produkce	13 989	6 352	8 116	5 089	12 506	8 000
z toho: produkční sady	4 209	1 031	2 440	904	3 556	1 677
Dovoz	5 340	4 718	4 348	6 761	5 472	5 250
Celková nabídka	19 329	11 070	12 464	11 850	17 978	13 250
Přímá spotřeba včetně ztrát	17 940	10 660	11 509	11 262	16 712	11 996
Nákup ke zpracování	1 082	139	773	299	950	960
Vývoz	307	271	182	289	316	294
Celková poptávka	19 329	11 070	12 464	11 850	17 978	13 250

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Domácí produkce	12 705	8 080	8 348	6 506	8 502	7 000
z toho: produkční sady	3 038	1 717	1 839	1 465	1 888	1 227
Dovoz	32 985	35 075	35 476	31 334	27 148	26 800
Celková nabídka	45 690	43 155	43 824	37 517	36 650	33 800
Přímá spotřeba včetně ztrát	41 989	39 290	39 720	34 517	33 538	31 730
Nákup ke zpracování	203	150	340	200	210	200
Vývoz	3 498	3 715	3 764	3 123	2 902	1 870
Celková poptávka	45 690	43 155	43 824	37 840	36 650	33 800

Pramen: ČSÚ, GŘC, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. I – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé - rok 2013

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Jablka stolní (konzumní)	15 233	75 155	211 434	1 069 455
Jablka moštová (průmyslová)	55 038	6 318	253 175	21 797
Hrušky stolní (konzumní)	1 564	7 817	34 124	182 681
Hrušky moštové (průmyslové)	75	563	363	15 332
Kdoule	-	0,1	1	9
OVOCE JÁDROVÉ	71 910	89 854	499 041	1 289 236
Třešně	400	458	18 836	22 551
Višně	2 053	282	40 446	4 688
Meruňky	316	5 472	10 576	159 606
Broskve	1 170	9 876	29 871	241 718
Nektarinky	1 732	17 272	46 824	412 394
Švestky, slívy	1 053	10 808	17 198	110 820
Trnky	-	46	-	395
OVOCE PECKOVÉ	6 724	44 214	163 752	952 173
Jahody	393	10 627	23 922	482 096
Maliny	8	250	2 228	37 443
Moruše, ostružiny, ap.	2	28	503	6 306
Rybíz černý	267	2	5 108	115
Rybíz červený	964	6	12 079	898
Rybíz bílý, angrešt	0,3	0,6	36	51
Brusinky	4	13	527	1 464
Borůvky	17	184	3 584	31 780
Ostatní druhy Vaccinium	-	2	0,2	302
OVOCE BOBULOVÉ	1 656	11 112	47 987	560 455
CELKEM (bez hroznů)	80 290	145 180	710 780	2 801 864
Hrozný stolní	3 615	35 918	147 649	1 198 404
CELKEM (včetně hroznů)	83 905	181 098	858 429	4 000 268

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené - rok 2013

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Banány a plantejny, čerstvé	36 343	136 704	768 397	2 381 142
Banány a plantejny, sušené	36	92	2 459	5 587
Datle, čerstvé i sušené	339	806	14 529	34 504
Fíky, čerstvé i sušené	116	1 036	8 8887	59 364
Ananas čerstvý i sušený	693	9 377	18 377	232 385
Avokádo, čerstvé i sušené	188	1 415	13 583	71 336
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	232	2 173	13 506	69 325
Pomeranče, čerstvé i sušené	8 126	63 778	139 940	930 536
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	8 242	51 925	165 810	935 655
Citrony a limety, čerstvé i sušené	6 196	34 570	164 723	763 859
Grapefruity, čerstvé i sušené	4 198	15 064	87 007	264 295
Ostatní citrusové ovoce	72	560	4 167	15 114
Duriany	-	5	-	208
Papaje čerstvé	10	202	1 360	10 318
Kiwi čerstvé	1 192	7 164	33 336	166 948
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany sapoty, karambola, apod., čerstvé	266	1 292	23 123	64 735
CELKEM, čerstvé i sušené	66 271	326 607	1 460 164	6 023 235
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	139	1 312	9 992	49 567

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové - rok 2013

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM	6 000	15 712	1 068 279	1 788 638
Z toho:				
Ořechy kokosové dehydr. dřev	890	2 124	34 300	76 113
Ořechy kokosové, čerstvé i loupané	48	438	1 251	9 045
Mandle, loupané i neloupané	1 142	3 703	181 472	556 054
Oříšky lískové, loupané i neloupané	1 829	3 046	217 609	353 040
Ořechy vlašské, loupané i neloupané	224	762	37 663	127 580
Arašidy, loupané i neloupané	89	3 456	3 354	117 062
Kaštiny jedlé, čerstvé i sušené	57	299	6 477	13 725
Pistácie, čerstvé i sušené	1 337	369	299 305	78 418

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené – rok 2013

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
OVOCE SUŠENÉ CELKEM	4 317	12 022	235 890	730 186
Z toho:				
Jablka sušená	239	591	16 203	32 402
Meruňky sušené	975	795	16 946	41 433
Švestky sušené	898	2 335	61 446	129 325
Směsi ořechů	365	549	49 052	76 454
Směsi sušeného ovoce ostatního	6	67	958	9 066
Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	74	195	3 733	8 416

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

**Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované,
nevhodné k požívání – rok 2013 (skupina cel. sazebníku 0811)**

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	export	import	export	import
Jahody	674	3 948	31 642	122 395
Maliny	216	1 547	9 624	79 647
Rybíz černý	73	96	1 591	2 289
Rybíz červený	544	229	11 192	5 125
Rybíz bílý, angrešt	35	60	1 501	3 298
Višně	1 436	1 112	26 690	46 985
Třešně	39	53	1 927	2 676
Ostružiny, moruše apod.	345	441	6 081	12 722
Borůvky	282	1 092	19 392	74 935
Ovoce ostatní, ořechy	1 011	3 041	26 458	74 134
CELKEM	4 594	11 618	133 846	423 750
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	export	import	export	import
Jahody	22	4	1 730	245
Maliny, ostružiny, rybíz	73	283	2 801	11 051
Ovoce ostatní	3	601	379	28 538
CELKEM	98	888	4 910	39 729
Ovoce prozatímně konzervované (skupina cel. sazebníku 0812)	export	import	export	import
Třešně a višně	1	-	58	14
Meruňky	25	30	475	1 778
Ovoce ostatní	32	76	766	4 702
CELKEM	58	106	1 298	6 494

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

**Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem
(máčením, glazováním nebo kandováním) – rok 2013 (skupina cel. sazebníku 2006)**

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Třešně	8	50	840	4 018
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	19	82	1 768	5 296
Ostatní	44	397	4 054	21 192
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	1	6	111	511
Ostatní	5	36	260	2 450
CELKEM	76	572	7 034	33 466

**Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaky ap., též s cukrem – rok 2013
(skupina cel. sazebníku 2007)**

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
CELKEM	9 886	11 708	391 845	543 721
Z toho: přípravky homogenizované – džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13% (dětské přesnídávky)	1669	632	71905	25208
přípravky homogenizované – džemy apod. ostatní, cukr do 13%, ne: tropické ovoce	204	1 183	12 051	98 283
zavařeniny apod. z citrusového ovoce	119	175	6 525	11 011
zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 % – z jahod	873	1403	37428	72011
– z malin	228	246	9 533	13 557
– z třešní	86	268	4 039	14 680
– protlaky (pyré) a pasta ze švestek	16	1 108	727	33 113
– ostatní džemy, cukr nad 30 %	5 905	2 649	221 155	137 051

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem – rok 2013
(skupina cel. sazebníku 2008)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
CELKEM	15 069	53 659	716 758	2 105 877
Z toho: ořechy konzerv. i slazené	4150	10707	316754	833294
citrusové plody	360	2 617	14 213	88 319
ananas	2 412	6 862	59 352	156 686
meruňky	447	2 588	12 757	65 798
broskve	710	8 177	18 465	184 086
třešně, višně	348	816	15 568	34 386
hrušky	248	2 705	7 751	72 098
jahody	1 796	7 207	66 034	224 908
Z toho: kompoty – meruňkové	55	256	1743	6921
– broskvové	177	1 116	5 201	27 397
– třešňové	59	221	2 085	10 306
– jahodové	315	4 050	8 256	106 171
– švestkové	59	249	1 771	4 867
– ostatní (angreštové)	333	745	19 312	38 055

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem – rok 2013
(skupina cel. sazebníku 2009)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
CELKEM	23 732	44 541	474 464	1 047 125
Z toho: pomerančová šťáva	5505	18036	116114	384892
Z toho: pomerančový džus	2 069	4 947	48 954	123 942
grapefruitová šťáva	147	993	2 282	27 167
šťáva z ost. citrusového ovoce	106	1 900	7 743	55 434
Z toho: citronová šťáva	88	348	6 764	11 749
ananasová šťáva	481	1 907	10 487	40 441
hroznová šťáva	499	2 124	27 290	81 081
třešňová šťáva	609	56	11 309	7 244
jablečná šťáva	13 144	12 466	202 734	222 234
Z toho: bez cukru	10 112	6 492	115 864	84 326
s cukrem	123	3 758	2 701	44 879
koncentrát	2 909	2 215	84 168	93 029
šťáva z černého rybízu	4	825	521	57 015
brusinková šťáva	47	303	4 247	18 915
Z toho: bez cukru	44	206	4 165	12 548
směsi šťáv:				
– jablečná a hrušková	426	43	18 539	2 334
– z citrusových plodů a ananasu	2	738	58	11 791
– z tropického ovoce	24	854	322	10 441

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2011	Země	Dovoz v tunách 2012	Země	Dovoz v tunách 2013	Země
Jablka konzumní	26 548*	Itálie	27 851*	Polsko	35 179*	Polsko
	20 840*	Polsko	18 130*	Slovensko	15 595*	Slovensko
	11 856*	Slovensko	13 022*	Itálie	12 715*	Itálie
Jablka mošťová	323*	Slovensko	2 891*	Slovensko	3 255*	Slovensko
Hrušky stolní	3 641	Belgie	3 444	Nizozemsko	1 626	Belgie
	3 205	Nizozemsko	2 296	Itálie	1 554	Nizozemsko
Třešně	146	Slovensko	90	Slovensko	129	Polsko
	97	Itálie	72	Španělsko	98	Německo
Višně	21	Polsko	75	Srbsko	90	Polsko
Měručky	1 142	Itálie	2 344	Itálie	1 231	Španělsko
	981	Francie	1 443	Řecko	1 106	Řecko
	801	Řecko	1 231	Francie	819	Polsko
Broskve, nektarinky	19 350	Itálie	16 982	Itálie	10 843	Itálie
	12 152	Španělsko	9 026	Španělsko	10 323	Španělsko
	3 107	Německo	3 139	Německo	3 170	Německo
Švestky	1 529	Maďarsko	1 554	Maďarsko	4 008	Srbsko
	1 361	Srbsko	1 414	Makedonie	1 408	Maďarsko
Jahody	4 899	Španělsko	6 312	Španělsko	6 447	Španělsko
	1 516	Německo	2 384	Německo	2 339	Německo
	776	Belgie	904	Belgie	585	Belgie
Maliny	56	Polsko	36	Španělsko	80	Polsko
Rybíz černý	-	-	-	-	0,5	Španělsko
Rybíz červený	3	Nizozemsko	2	Nizozemsko	3	Německo
Hrozný stolní	22 652	Itálie	17 404	Itálie	17 694	Itálie
	3 953	Německo	3 380	Německo	4 817	Německo
	2 921	JAR	3 073	Nizozemsko	3 435	Nizozemsko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový rok 2011/2012, 2012/2013 a 2013/2014

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2011	Země	Dovoz v tunách 2012	Země	Dovoz v tunách 2013	Země
Banány	31 180	Kolumbie	33 527	Ekvádor	38 665	Ekvádor
	28 444	Francie	22 102	Kolumbie	20 271	Kolumbie
	25 932	Ekvádor	18 517	Francie	16 271	Francie
Ananas	1 009	Pobřeží slonoviny	6 690	Kostarika	5 296	Kostarika
	5 962	Kostarika	843	Čína	1 159	Čína
Pomeranče	28 769	Španělsko	30 105	Španělsko	35 518	Španělsko
	19 133	Řecko	14 036	Řecko	10 944	Řecko
	4 907	Německo	4 111	Německo	6 192	Německo
Mandarinky	41 533	Španělsko	46 999	Španělsko	39 248	Španělsko
	4 688	Německo	4 413	Německo	3 595	Německo
	3 421	Turecko	2 508	Itálie	2 387	Turecko
Citrony	14 617	Turecko	13 490	Španělsko	13 941	Španělsko
	9 020	Španělsko	9 097	Turecko	11 090	Turecko
	2 410	Německo	2 528	Argentina	2 731	Argentina
Grapefruity	5 248	Turecko	5 266	Turecko	5 560	Turecko
	2 591	Čína	2 463	Čína	3 877	Čína
Kiwi	4 610	Itálie	4 947	Itálie	3 789	Itálie
	3 488	Německo	2 437	Řecko	1 651	Řecko
	1 029	Řecko	1 585	Německo	779	Německo

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2011	Země	Dovoz v tunách 2012	Země	Dovoz v tunách 2013	Země
Jablka konzumní	9 071*	Slovensko	60 571*	Německo	10 792*	Slovensko
	1 010*	Rusko	39 263*	Rakousko	_*	-
Jablka mošťová	15 915*	Německo	8 458*	Slovensko	31 123*	Německo
	12 509*	Rakousko	2 543*	Itálie	17 037*	Rakousko
Hrušky stolní	1 458	Slovensko	1 317	Slovensko	1 014	Slovensko
	116	Polsko	270	Polsko	534	Belgie
Třešně	454	Německo	720	Belgie	170	Nizozemsko
	1 273	Belgie	358	Německo	71	Belgie
Višně	3 364	Německo	1 480	Německo	1 439	Německo
	263	Belgie	65	Belgie	424	Belgie
Meruňky	172	Slovensko	269	Slovensko	301	Slovensko
	9	Německo	13	Itálie	6	Řecko
Broskve, nektarinky	3 684	Slovensko	2 917	Slovensko	2 567	Slovensko
	41	Španělsko	156	Španělsko	218	Polsko
Švestky	391	Slovensko	309	Polsko	521	Slovensko
	29	Estonsko	284	Slovensko	413	Polsko
Jahody	198	Slovensko	202	Slovensko	194	Slovensko
	5	Polsko	7	Polsko	179	Polsko
	5	Maďarsko	4	Německo	11	Německo
Rybíz černý	1	Slovensko	237	Německo	179	Německo
			100	Itálie	88	Slovensko
Rybíz červený	14	Nizozemsko	1 023	Německo	1 006	Německo
	2	Slovensko	209	Nizozemsko	45	Rakousko
Rybíz bílý, angrešt	-	-	-	-	-	-

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový rok 2011/2012, 2012/2013 a 2013/2014

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOCNÝ DRUH	Produkční sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2010	2011	2012	2013	2013/12 v %	2010	2011	2012	2013	2013/12 v %	2010	2011	2012	2013	2013/12 v %
Jablka	679,7	523,7	740,0	796,1	+7,6	181,6	173,0	170,5	135,6	-20,5	861,3	696,7	910,5	931,7	+2,3
Hrušky	33,2	24,4	50,2	55,1	+9,8	17,2	18,0	16,8	16,5	-1,8	50,4	42,4	67,0	71,6	+6,9
Třešně	49,3	43,8	39,4	52,2	+32,5	31,2	40,0	35,0	35,0	-	80,5	83,8	74,4	87,2	+17,2
Višně	30,7	82,3	79,4	80,8	+1,8	5,3	11,0	8,0	13,0	+33,6	36,0	93,3	87,4	93,8	+7,3
Meruňky	22,1	41,8	22,1	63,1	+185,5	50,4	55,2	41,2	85,6	+107,8	72,5	97,0	63,3	148,7	+134,9
Broskve	19,6	22,0	19,4	22,1	+13,9	40,0	40,0	32,0	40,0	+25,0	59,6	62,0	51,4	62,1	+20,8
Slivoně	38,6	41,9	36,2	57,6	+59,1	58,0	64,0	74,0	83,0	+12,2	96,6	105,9	110,2	140,6	+27,6
Angrešt	0	0	0	0	0	8,2	10,3	10,2	10,6	+3,9	8,2	10,3	10,2	10,6	+3,9
Rybíz čer- vený	4,0	8,2	9,5	9,8	+3,2	14,3	14,3	18,3	20,3	+10,9	18,3	22,5	27,8	30,1	+8,3
Rybíz černý	8,3	2,9	9,9	7,1	-28,3	9,9	9,9	11,7	13,3	+13,7	18,2	12,8	21,6	20,4	-5,6
Maliny	0,8	1,0	1,4	0,7	+50,0	6,0	6,3	8,6	10,0	+16,3	6,8	7,3	10,0	10,7	+7,0
Jahody	80,7	54,0	54,0	68,4	+26,7	88,0	105,8	80,0	80,0	-	168,7	159,8	134,0	148,4	+10,7
Ořešák vlašský	0	0	0	0	0	60,0	48,0	56,4	54,0	-4,3	60,0	48,0	56,4	54,0	-4,3
CELKEM	967,0	846,0	1 061,5	1 213,0	+14,3	570,1	595,8	562,7	596,9	+6,1	1 537,1	1 441,8	1 624,2	1 809,9	+11,4

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsadeb, alejí a zahrad.

Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních sadech v ČR v roce 2013 (t)

Jablka	Produkce	120 602
	z toho: konzumní	57 000
	pro zpracování	63 602
Višně	Produkce	5 486
	z toho: pro zpracování	5 486
	neuplatněno	-
Meruňky	Produkce	3 556
	z toho: konzumní	3 000
	pro zpracování	556
Slivoně	Produkce	6 539
	z toho: konzumní	4 500
	pro zpracování	2 039
Rybíz červený	Produkce	1 606
	z toho: pro zpracování	1 400
	neuplatněno	206
Maliny	Produkce	14
	z toho: konzumní	14
	pro zpracování	-
Hrušky	Produkce	7 437
	z toho: konzumní	5 000
	pro zpracování	2 437
Třešně	Produkce	1 590
	z toho: konzumní	1 300
	pro zpracování – kompoty	290
	neuplatněno	-
Broskve	Produkce	1 888
	z toho: konzumní	1 100
	pro zpracování	788
Angrešt	Produkce	0
	z toho: pro zpracování	-
Rybíz černý	Produkce	489
	z toho: pro zpracování	489
Jahody	Produkce	1 800
	z toho: konzumní	1 800
	pro zpracování	-

Pramen: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2013 (t)

Jablka	Produkce	73 886
	z toho: pro zpracování	23 000
	samozásobení	36 000
	neuplatněno	14 886
Višně	Produkce	2 531
	z toho: pro zpracování	100
	samozásobení	1 200
	neuplatněno	1 231
Meruňky	Produkce	8 950
	z toho: pro zpracování	200
	samozásobení	7 000
	neuplatněno	1 750
Slivoně	Produkce	25 149
	z toho: pro zpracování	2 000
	samozásobení	15 000
	neuplatněno	8 149
Rybíz červený	Produkce	10 117
	z toho: pro zpracování	100
	samozásobení	5 000
	neuplatněno	5 017
Maliny	Produkce	486
	z toho: samozásobení	400
	neuplatněno	86
Ořešák vlašský	Produkce	4 982
	z toho: samozásobení	4 500
	neuplatněno	472
Hrušky	Produkce	9 813
	z toho: pro zpracování	1 500
	samozásobení	3 000
	neuplatněno	5 313
Třešně	Produkce	5 902
	z toho: pro zpracování – lisoviny	-
	samozásobení	2 500
	neuplatněno	3 402
Broskve	Produkce	7 614
	z toho: samozásobení	5 000
	neuplatněno	2 614
Angrešt	Produkce	2 274
	z toho: pro zpracování	74
	samozásobení	1 000
	neuplatněno	1 200

Rybíz černý	Produkce	3 013
	z toho: pro zpracování	63
	samozásobení	1 600
	neuplatněno	1 350
Jahody	Produkce	6 169
	z toho: samozásobení	5 000
	neuplatněno	1 169

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-175-5